

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΥΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. ΦΥΛΛ. Ι'.

30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1873.

Η ΔΡΥΓΥΡΑΓΧΗ

ἢ

Ο ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΘΕΙΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ*

Κύριε!

Ἐν τῶν ἐλαττωμάτων τῆς Ἀθηναϊκῆς ἀρχαιότητος τὸ μέγιστον, τὸ κλιδῶσαν τὸ ὄραϊον πρόσωπόν της, ἦτο ἡ πρὸς τὸ συκοφαντεῖν κλίσις. Καὶ φαίνεται ὅτι τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἐρρίζωσε συγχρόνως μετὰ τῶν ἀρετῶν της, ὅπως αἱ ἄκανθαι συνυπάρχουσιν εἰς τὸ ῥόδον. Ὁ Πλούταρχος θαυμάζων ὅτι ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον καθὼς καὶ εἰς τὴν αὐτὴν χώραν τὰ ἀντιφατικώτερα αἰσθήματα καθὼς καὶ τὰ μᾶλλον ἀντίθετα προϊόντα, εἶπεν ὅτι ἐν τῇ Ἀττικῇ παράγεται τὸ γλυκύτερον μέλι καὶ τὸ φαρμακερώτερον κώνειον. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἐν Ἀττικῇ παρήχθησαν καὶ δύο ἕτερα ὄχι ἀντιφατικά, ἀλλὰ σύμφωνα πρὸς ἄλληλα, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἐν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αἰτία τοῦ ἑτέρου. Παρήχθη, λέγω, ἐν Ἀθήναις ἡ κωφερότερα εὐπιστία καὶ αἰσχροτέρα συκοφαντία. Ἀμοιβαίως καὶ κατὰ λόγον ἴσον κῆξαν τὰ δύο ταῦτα ἐλέθρια ἐλαττώματα καὶ παρήγαγον τὴν διαμάχην ἐκείνην τῶν πολιτῶν ἧτις ἀπέ-

ληξεν εἰς λυπηρὰ ἀποτελέσματα. Ὑπεδουλώθησαν ἄλλὰ καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ τῶν διατήρησαν τὸ ἐλέθριον ἐλάττωμά των. Πάντα πολίτην διακριθέντα εἴτε κατὰ τὴν σοφίαν εἴτε κατὰ τὴν πολιτικὴν σύνεσιν διέβαλον. Ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Κίμων, ὁ Περικλῆς, ὁ Φωκίων, ὁ Σωκράτης, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἀριστοτέλης ἔλαβον πικρὰ μαθήματα τῆς συκοφαντίας τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν καταδείχθη τὸ μέγεθος τῆς κούφου εὐπιστίας των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ εἰλικρίνεια τῆς ταχείας ἀλλὰ παρακαίρου μετανοίας των.

Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης ἐν τινι ἐπιστολῇ πρὸς τὸν φίλον του Ἀντίπατρον ἐκθέτειν εἰς αὐτὸν τοὺς λόγους τῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἀποδημίας του, λέγει ὅτι τὸ Ἀθήνασι ἐνδιατρίβειν ἐργῶδες προσθέτει δὲ καὶ τὸ δημοτικὸν ἐκεῖνο.

«ὄχνη ἐπ' ὄχνη γηράσκῃ, οὐκὸν δὲ ἐπὶ οὐκῶ»

ἐλέγχων διὰ τῶν λόγων τούτων τὰς τῶν Ἀθηναίων συκοφαντίας.

Ἐν τῶν θυμάτων τούτων τὸ μᾶλλον ἀτυχεὲς ὑπῆρξε καὶ ὁ Δημοσθένης. Ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Φωκίων καθηγιάσθησαν διὰ τοῦ κώνειου ὅπερ ἔλαβον. Τὸ κώνειον των ὑπῆρξε τὸ καθαυτὸν πῦρ, ὅπερ ἐκαθάρισεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς προστριβείσης κατ' αὐτὸν ἀδικίας καὶ τοὺς ἀνέδειξεν ἀπαστράπτοντας ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀγνότητι καὶ ἀθωότητι. Ἄλλ' ἡ κατὰ τοῦ Δημοσθένους συκοφαντία παρέμεινε καὶ μετὰ

* Ἐνεγνωσθῆ ἐν τινι ἐσπερινῇ συνεδριάσει τοῦ Φιλολογικοῦ Σολ. «Παρασσοῦ».

τὸν θάνατόν του καὶ παραμένει μέχρι ἡμῶν εἰσέτι εἰς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων, καὶ παρέχει λυπηρὸν μάθημα τῆς ἰσχύος τῆς διαβολῆς.

Τοῦτο λοιπὸν ἐξέλεξα ὡς θέμα νομίζων ὅτι ἡ ἐκλογή μου δὲν εἶναι ἀτυχής. Καί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ἐρευνήσωμεν ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου ἀνδρός, ἂν αἱ κατ' αὐτοῦ ἐκτοξευθεῖσαι διαβολαὶ ἔχουσιν ὑπόστασιν τινα καὶ ἔχομεν καθήκον νὰ καθαρῶμεν τὸ καλὸν αὐτοῦ πρόσωπον ἀπὸ παντὸς ῥύπου, ὃν ἐρριψαν ἐπ' αὐτοῦ τὰ πολιτικὰ πάθη καὶ αἱ ἀντιζηλῖαι, καὶ ἡ λυπηρὰ ἐκείνη ἐξαχρῶσις τοῦ λαοῦ, τοῦ τσοσάτην ἀντίθεσιν ποιούντος πρὸς τοὺς παλαιούς Μαραθωνομάχους καὶ Σαλαμινομάχους.

Πρὸς τούτους τὸ θέμα τοῦτο, ἂν δηλ. ὁ Δημοσθένης ἐδωροδοκῆται ὑπὸ τοῦ Ἀρπαίου ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὰ σήμερον γεγονότα. Τὰ Ἀρπαϊκὰ δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ σήμερον Λαυριωτικὰ ἢ Σερπειρικὰ. Πλὴν πᾶσαν ἐπὶ πλέον παραβολὴν τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων θεωρῶ ἄσκοπον καὶ ὀνόμων ἀκροατῆς θὰ δυνθῆναι νὰ κατίδη τὰς ὁμοιότητας αὐτῶν.

Τὸ ζήτημα, κύριοι, τῆς δωροδοκίας τοῦ Δημοσθένους συνεζητήθη ἀπ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν χρόνων μέχρις ἡμῶν καὶ ὑπῆρξε μεγάλη ἀφορμὴ λογομαχιῶν. Οἱ δὲ Ἀγγλοὶ ἱστορικοὶ Thirlwall καὶ Grote, οὗς καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ πλεῖστον ἠκολουθήσαμεν, ἐπραγματεύθησαν μετὰ πλείστης ὀψης λεπτομερείας τὸ ζήτημα καὶ ἀπέδειξαν τὸ ἀνυπόστατον τῆς τοιαύτης γνώμης. Κατὰ τὸν Thirlwall τὰ μὲν πλεῖστα τῶν γεγονότων τῶν περιστρεφόμενων περὶ τὴν ἐνοχλήν τοῦ Δημοσθένους εἶναι ἀφρημένα καὶ ἀντιφατικά, τὰ δὲ λοιπὰ δύνανται εὐκόλως νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἀθωότητός του.¹⁾ Καὶ παρακατιὸν προσθέτει περὶ

¹⁾ Thirlwall a History of Greece Vol VII. Σελ. 154. «that can be proved in his favour is, that «the evidence (περὶ τῆς δωροδοκίας) τοῦ Δημ. cannot be considered as quite conclusive on either side; all that the more fully the facts of the case are stated, the more glaring are the absurdities and contradictions involved

τῆς ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου καταδίκης τοῦ Δημοσθένους ὅτι ἠθέλαμεν ἀποδώσει ὑπερβολικωτέραν ὄντως, ἢ ὅσον ἀρμόζει εἰς τὴν σοφίαν καὶ εὐθυδικίαν τῶν Ἀθηναϊκῶν δικαστηρίων πῆστιν, ὅπως καταπεισθῶμεν ὅτι ἦτο ἐνοχος... καὶ ὅτι τὸ γενικὸν γεγονὸς ὅτι ὁ Δημοσθένης ἐδωροδοκῆται ὑπὸ τοῦ Ἀρπαίου εἶναι ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον πιστευτόν.¹⁾

Ὁ δὲ Grote λέγει, ὅτι «ἐάν τις κρίνῃ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκ τῶν περιστάσεων τὰς ὁποίας γνωρίζομεν, πλείστα μὲν εἶναι αἱ δυνάμεναι ν' ἀποδείξωσι τὴν ἀθωότητά του, οὐδεμία δὲ τὴν ἐνοχλήν του.»²⁾ Καὶ ὁ γερμανὸς Niebuhr, λέγει ὅτι «ἡ θεία πρόνοια ἥτις ἐπέτρεψεν ὅπως ἡ τιμὴ τοῦ πλέον μεγαλοψύχου ὄλων τῶν πολιτικῶν νὰ ἐξευτελισθῇ ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν κρίσιν τῶν εὐπίστων ἐπρονόησε νὰ διατηρηθῶσιν ὅλοι αἱ περιστάσεις τούτου τοῦ συμβεβηκότος τόσον ἀκριβῶς, ὥστε ἡ αἰσχρότης τῆς συκοφαντίας γίνεται ἐπίσης καταφανής, ὡς ἐὰν ἡμεῖς σύγχρονοι τοῦ Δημοσθένους»³⁾

Ἄλλ' ὅπως καὶ ἡμεῖς, κύριοι, κρίνῃτε ἀσφαλέστερον θέλω διηγηθῆ ἡμῖν τὴν ἱστορίαν τοῦ γεγονότος τούτου.

Τινὲς ἐκ τῶν φίλων τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὶν εἶτι βασιλεύσει, οἵτινες εἶχον συμμετάσχει μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πρὸς τὸν πατέρα του διένεξιν, ἐξωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου⁴⁾

Εἷς ἐκ τῶν ἐξωρισθέντων φίλων του ἦτο καὶ ὁ Ἀρπαῖος⁵⁾ Ὅτε δὲ ὁ Ἀλέ-

in the suppositions of his guilt, while the few facts which tend that way may be very easily reconciled with the supposition of his innocence.»

¹⁾ Αὐτόθι σ. 156 καὶ 158.

²⁾ George Grote History of Greece Vol. XII 407.

³⁾ Ὁρα Philog. Museum I. σελ. 487. καὶ Κεῖτλη Ἱστορία τῆς Ἀρχ. Ἑλλάδος μετάφρ. ὑπὸ Σ. Ἀνωτιανίδου σ. 596 ἐν ὑπόσ.

⁴⁾ Πλούταρχος ἐν βίῃ Ἀλεξ. X. «τῶν δὲ ἐταίρων Ἀρπαῖον καὶ Νέαρχον, εἶτι δ' Ἐριγώνιον καὶ Πτολεμαῖον ἐκ Μακεδονίας μετέστησεν (Φιλίππου) οὗς ὕστερον Ἀλεξάνδρος καταγαγὼν ἐν ταῖς μεγάλαις ἔσχε τιμαῖς.»

⁵⁾ Ὁ Mitford (the History of Greece The tenth volume 1820 σ. 394) λέγει ὅτι ὁ Ἀρ-

Ξανδρος ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας, πάντας τούτους ἀντήμειψε βασιλικῶς, καὶ τὸν Ἀρπαῖον, μὴ ὄντα κατάλληλον διὰ τὴν στρατιωτικὴν θέσιν, διώρισεν θησαυροφύλακα.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ ΠΕΡΙ ΟΝΟΜΑΤΟΘΕΣΙΩΝ ΤΙΝΩΝ ΕΝ ΣΥΡΩ.

Ἐκτὸς τῶν ὄσων περὶ ὀνοματοθεσιῶν ἐν Σύρῳ ἐγράψαμεν ἐν τοῖς τρισὶ πρώτοις φυλλαδίοις τῆς Ανατολικῆς ἐπιθεωρήσεως προσθέτομεν καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα.

Βώλακας (ὁ) ὄρος ἄνωθεν τοῦ Πισκοπιῦ ἢ λέξις εἶναι ἐκ τοῦ βώλαξ — ακος· παρὰ τοῖς ἀρχαίοις βώλαξ ἐσήμαινεν ὄχι μόνον τεμάχιον χώματος ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ὅποιον δῆποτε ὄγκον.

Σκόπελος (ὁ) λόφος κατὰ τὸ μεσημβρινὸν τῆς νήσου μέρος· ἡ λέξις παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐσήμαινε τὸ πρῶτον πέτραν ἐξέχουσαν καὶ χρῆσιμον ὡς σκοπιάν, κατόπιν δὲ ὀνόμαζον οὕτω πᾶσαν ἐξέχουσαν πέτραν· ὅτι δηλαδὴ εἶναι ὁ περὶ οὗ ὁ λόφος λόφος.

Μουστάκι (τὸ) νησίδιον παρὰ τὴν Σύρον ὀνομασθὲν οὕτως ἕνεκα ὁμοιότητός τινος· κατὰ τοῦ νησιδίου τούτου, λέγει ὁ κόμης Μάρκελλος¹⁾, ὅτι κατὰ τὸν μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ῥωσίας πόλεμον τοῦ 1769, ἐκανονοδόγησεν ἐν καιρῷ νυκτὸς πλοίαρ-

παλος ὡς ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Καλλισθένης ὧν, εἶχεν ἄξια λόγου προτερήματα καὶ ὅπως ὁ Καλλισθένης ἐλκυστικὸς τρόπος. Καὶ ἐκ τινος δὲ χωρίου τοῦ Πλουτ. (αὐτόθι VIII) δύνανται τις νὰ εἰκᾶσθ τὴν αὐτὴν ἰδέαν αὐτῶν δὲ ἄλλων βιβλίων οὐκ εὐπορῶν Ἀλέξανδρος) ἐν τοῖς ἄνω τόποις Ἀρπαῖον ἐκέλευσε πέμψαι. Κάκεινος ἐπέμψεν αὐτῷ τὰς τε Φιλίστου βίβλους καὶ τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους καὶ Αἰσχύλου τραγωδιῶν συχνὰς καὶ Τελέστου καὶ Φιλοξένου διθυράμβους.²⁾ (Comte Marcelle· Voyage en Orient Σελ.

γος Ῥωσικοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἐκλαβῶν αὐτὸ ὡς ἐχθρικὸν πλοῖον.

Φωλιαῖς (ἡ) ὄνομα καὶ πρᾶγμα· λόφος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὀποιοῦ ἀρχοῦσιν ὀπαίτινες χρῆσιμεῖν ὡς φωλεαὶ πτηνῶν.

Δελφίνι (τὸ) παραθαλασσία θέσις ὀνομασθεῖσα οὕτως ἕνεκα ὁμοιότητός τινος εἶτε καὶ ἕνεκα συμβεβηκότος· τὸ ὄνομα εἶναι κοινότατον εἰς τὰς πλείστας ἑλληνικὰς παραλίαις· οὕτω καλεῖται καὶ παραθαλασσία τις θέσις ἐν Χίῳ περὶ τῆς ὁποίας λίαν τολμηρῶς ὁ σοφὸς Κοραῆς λέγει¹⁾ ὅτι ὀνομάσθη οὕτως ἐκ τινος ἐκεῖ ὑπάρχοντος ποτὲ ἱεροῦ τοῦ Δελφινεῖου Ἀπόλλωνος· καὶ λιμὴν δὲ τις παρὰ τὸ Ναύπλιον καλεῖται διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος²⁾.

Πήδημα (τὸ) ὄρος εἰς δύο χωρισμένον· ὀνομασθὲν οὕτως ἴσως ἕνεκα συμβεβηκότος.

Θοῖ (τὸ) ὄρος ἄνωθεν τοῦ Χαλανδρίου ὀνομασθὲν οὕτω διὰ τὸ εὐθρυπτον τοῦ ἐδάφους.

Καματερό (τὸ) ὄρος ὀνομασθὲν οὕτως ἐκ τοῦ κάματος διὰ τὸ δύσβατον αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου κοπιῶδες τῆς ἀναβάσεως· καὶ ἐν Ἀττικῇ³⁾ καὶ Ἀκαρνανίᾳ ἀναφέρονται ὁμώνυμοι θέσεις.

Λωτὸ (τὸ) ὄρος ὀνομασθὲν ἴσως οὕτως ἕνεκα τοῦ ἐπ' αὐτοῦ φουμένου ποτὲ λωτοῦ· ἡ γνώμη μας αὕτη στηρίζεται καὶ ἐπὶ τοῦ ὅτι ἀρχαῖον τι νόμισμα τῆς Σύρου φέρει εἰκονισμένην κεφαλὴν Ἰσιδος λωτῷ ἐστεφανωμένην μετ' ἐπιγραφῆς ΕΙΣΙΣ ΣΥΡΙΩΝ⁴⁾.

Γλυρὸ (τὸ) Γλυπερὸ (τὸ) θέσεις ὀνομασθεῖσαι οὕτως ἐκ τοῦ περ' αὐταῖς ὑπάρχοντος ὑφαλμύρου καὶ μὴ ποσίμου ὕδατος ὅπερ γλυφὸν παρὰ τῷ λαῷ καλεῖται⁵⁾.

¹⁾ Ἄτακτα Τόμος Γ. Σελ. 40.

²⁾ Λιμενοδείκτης τῆς Μεσογείου Θαλάσσης συγγραφεὶς ὑπὸ J. Norie· μετάφρασις I. Μαυρομμάτου. Ἐν Ἐρμουπόλει 1872. Σελ. 320.

³⁾ Ἀττικὰ ἦτοι περὶ δήμων τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ Διονυσίου Σουρμελῆ· ἐν Ἀθήναις. 1862 Σελ. 144.

⁴⁾ Notice des monuments exposes dans le cabinet des medailles antiques et pierres gravées de la bibliotheque du roi par M. Dumersan Paris 1824.

⁵⁾ Λεξικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς διαλέκτου ὑπὸ Σ. Δ. Βυζαντίου. Ἐν Ἀθήναις 1857 Σελ. 72.

Ἑλληνικὸ (τὸ) θέσις ὀνομασθεῖσα ἴσως οὕτως ἔνεκα παρακειμένου τινὸς κτιρίου, μὴ ὑπάρχοντος ἤδη, διότι ὁ λαὸς πᾶν κτίριον ἀρχαῖον ἔπως δήποτε καλεῖ Ἑλληνικόν, Ἀθηναῖον ἢ Ἑλληνόκακρον καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς πλείστα τῆς Ἑλλάδος μέρη ὑπάρχουσι θέσεις ὑπὸ τὰς ὀνομασίας ταύτας: Ἑλληνικά (τὰ) καλεῖται παρὰ τὸ Ῥέθυμιον τῆς Κρήτης θέσις με ἐρείπια ἀρχαίου κτιρίου⁽¹⁾ ὁμοίως ἐν Εὐβοίᾳ παρὰ τὸ Ξηροχώριον⁽²⁾ Ἄνδρω, Κεφαλληνία⁽³⁾ Σαρίφω⁽⁴⁾ Κέζ, Κυμώλιω, Ἄττικῇ⁽⁵⁾ Ἀστυπάλαια καὶ ἀλλαχοῦ παρὰ Προδότω⁽⁶⁾ ἀναφέρεται ἱερὸν ἐν Αἰγύπτῳ κτισθὲν ὑπὸ Ἑλλήνων καλούμενον Ἑλλήμιον, ὡς εἰ ἐλέγομεν σήμερον Ἑλληνικόν.

Κόχλακας καὶ Κοχλακᾶς (ὁ) θέσεις πετρώδεις ἢ λέξις εἶναι περιληπτικὴ, κόχλακας ἀντί: θέσις περιέχουσα κόχλακας δηλαδὴ μεγάλους λίθους εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουσι θέσεις ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Κοτρώων (τὸ)

Αλακιά (ἡ) παραθαλασσία θέσις περὶ τῆς ὀνομασίας τῆς ὁποίας δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸ αὐτὸ ὡς καὶ περὶ τῆς ἀνωτέρω διότι λαλάκα (ἡ) καὶ λαλάρι (τὸ) καλοῦνται παρὰ τῶν νησιωτῶν οἱ παρὰ τὴν παραλίαν λευκοὶ λίθοι.

Φοινικῖο (τὸ) θέσις κατὰ τὸ βόρειον τῆς νήσου μέρος ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τινος φοινίκος φυομένου ποτὲ ἐκεῖ. Τὸ ὅτι αἱ θέσεις φοινίκας, φοινικιά (ἡ) καθὼς καὶ ἡ περὶ τῆς ὀνομασίας ὀνομάσθησαν ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς νήσου φυομένων ποτὲ φοινίκων καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν εἰς τὴν Σύρον προσ-

¹⁾ Ἀπομνημονεύματα τοῦ περὶ αὐτονομίας πολέμου τῶν Κρητῶν ὑπὸ Κ. Κριτοβουλίδου, Ἐν Ἀθήναις 1859. Σελ. 560.

²⁾ Στατιστικὴ τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Θεμιστ. Ἰωαννίδου. Ἐν Πάτραις 1871 Σελ. 12.

³⁾ Schmidt Das Volksleben der Neugriechen Tom. A. Σελ. 209.

⁴⁾ Πανόπη ἐφημερίς Σύρου 1872 ἀρ. 52.

⁵⁾ Ἄττικα ἤτοι περὶ δήμων τῆς Ἄττικῆς ὑπὸ Διονυσίου Σουρμελιῆ. Ἐν Ἀθήναις 1862. Σελ. 78 καὶ 88.

⁶⁾ Προδότου Β. 178.

⁷⁾ Ἀνατολικὴ Ἐπιθεώρησις ἔτος Α'. Σελ. 60.

οριζομένων φοινίκων ὡς τινες λίαν πολυμυθῶς ὑπεστήριζαν⁽¹⁾ ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς νήσου εἰσέτι συχνότατα ἀπαντωμένων φοινίκων. Τὸ ὅτι δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα οἱ φοινίκας ἐφύοντο ἐπὶ τῆς νήσου μαρτυροῦσι καὶ τὰ ἀρχαῖα νομίσματα τῆς Σύρου ἐξ ὧν ἀναφέρονται⁽²⁾ ἐν φέρων ἐξ ἐνὸς μὲν τὴν κεφαλὴν τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊά.σῶ ἐξ ἄλλου δὲ δύο κεφαλὰς καὶ ἐν τῷ μέσῳ φοινίκα.

Σκορδιά (ἡ) θέσις ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τῶν ἀφθόνως ἐκεῖ φυομένων σκορδοῶν.

Ῥεϊνῖο (ἡ ἢ τὸ) θέσις ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τινος ἐκεῖ πλησίον φυομένου Ῥεϊνεοῦ ἢ διὰ τὸ Ῥεϊνὸν τῆς θέσεως κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως εἶτε καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς κτήτορος διότι Ῥεϊνῖο καλεῖται παρὰ τῶν νησιωτῶν ἡ Κίρηνη.

Περδίκι (τὸ) ὄρος παρὰ τὰ Χροῦσα ὀνομασθεῖσα ἴσως οὕτως ἐκ τῶν ἐκεῖ εὕρισκόμενων ποτὲ περδίκιων.

Ἄγις Θεοδοσία (ἡ) λόφος ὀνομασθεῖς οὕτως ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ναοῦ τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας.

Μάννα (τὸ) θέσις κατάφυτος με ὕδωρ ἀφθονον, καλουμένη οὕτω διότι, κατὰ τινος, ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ κυρίως πηγή (ἡ Μάννα τοῦ νεροῦ, τὸ Κεφαλάρι παρὰ τῷ λαῶ καλούμενον) ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ διαδίδεται ὑπογείως εἰς τὰς θέσεις Λειβάδια, Ῥοζιὰ καὶ ἀλλαχοῦ ὥστε λέγοντες Μάννα τὴν θέσιν ταύτην ὡς ἂν ἔλεγον μητέρα τοῦ ὕδατος.

Καταιδάτης (ὁ) καὶ Κατάβασις (ἡ) ὄρειναι θέσεις ὀνομασθεῖσαι οὕτως διὰ τὸ καταφερρὲς τοῦ ἐδάφους ἢ ὀνομασία αὕτη εἶναι συνήθης εἰς πλείστα τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν εἰς Χίον ὑπάρχει χωρίον Κατάβασις (ἡ) (ἡ) καθὼς καὶ ἕτερον χωρίον καλούμενον Ἀνάβατος⁽⁴⁾ κείμενον ἐπὶ δυσβάτου ὄρους τοῦ δευτέρου ἢ ὀνομα-

¹⁾ Ἑλληνικὸν ἡμερολόγιον τοῦ 1871 ὑπὸ I. Κ. Χούμη. Ἐν Ἐρμούπολει 1870. σελ. 60. Πατρὶς ἐφημερίς Σύρου ἔτος πρώτων 1866.

²⁾ Dumersan. Notice des monuments exposes κτλ. ἴδε ἀνωτέρω.

³⁾ Τοπογραφία τῆς νήσου Χίου ὑπὸ Α. Καραβᾶ. Ἐν Χίῳ 1866. Σελ. 36.

⁴⁾ Χιακὰ ἤτοι ἱστορία τῆς νήσου Χίου ὑπὸ Ἀλ. Κ. Βλαστοῦ. Ἐν Ἐρμούπολει. 1840 Tom. B. Σελ. 201.

σία, πιστεύομεν, παρήχθη ἐκ τοῦ δυσανάβατος κατὰ συγκοπὴν ἢ καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέτου ἀβάτος διπλασιαζομένου τοῦ στεργητικοῦ α με εὐφρανικοῦ ν ὡς τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀνάπνευστος καὶ τὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις ἀνάκαρδα, ἀνάμελος ἐκ τοῦ ἀκαρδα, ἀμελος (ἀμελής).

Εὐλοκοπὴ (ἡ) λόφος δασώδης ποτὲ ὄνομα δηλαδὴ καὶ πρᾶγμα μέρος εἰς τὸ ὁποῖον κόπτουσι ξύλα.

Κακιά στεφάνα (ἡ) λόφος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου φύεται ἀφθόνως εἶδος τι ἀκανθῶν περὶ τῶν ὁποίων ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι αὐταὶ εἶναι ἐξ ὧν ἐπλέχθη ὁ στέφανος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σχινοῦνησι (τὸ) νησίδιον κατὰ τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς νήσου ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τῶν ἀφθόνως ἐπ' αὐτοῦ φυομένων σχίνων.

Διασίδι (τὸ) φυσικὴ ῥωγμὴ ὀπισθεν τῆς ἄνω Σύρου εἰς Χίον παρομοία τις θέσις καλεῖται Διάστολας (ὁ)

Κουροῦπι (τὸ) ὄρος ὁμοιάζον με τὸ ἀντικείμενον ἐξ οὗ ὀνομάσθη.

Ἄλλαι δὲ θέσεις καλοῦνται με τὰ ἐξῆς ὀνόματα τῶν ὁποίων ἐρμηνείαν ἐλέγμεν πέμψει ἄλλοτε.

Ἀμαγδίνι (τὸ), Κουρονοῦποῦλο (τὸ) Τροχὸς (ὁ), Πλατιά (ἡ) Βέλλια (τὰ) Τουρκί (τὸ), Σπανοῦ (τοῦ) Λαγκάδα (ἡ) Δαμάρι (τὸ) κ.λ.π.

A. K. X.

ΜΕΛΕΤΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΤΟΥ ΙΤΑΛΟΥ ΣΙΑΒΙΟΥ ΠΕΛΙΚΟΥ.

[Συνέχεια ἴδε φυλ. Θ'.]

Δὲν ὑπῆρχεν Ἰταλικὴ οἰκογένεια ἧτις νὰ μὴ προσέφερε τὸν ὄβολόν της εἰς τὸν αἰμογαρῆ τύραννον, ἢ μᾶλλον τὴν Αὐστρίαν, ἧς ὄργανον ἦν ὁ Φερδινάνδος. Περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἶχε φυλακισθῆ εἰς Μάντουαν καὶ ὁ Ῥαζόνης^{*}), κατηγορούμε-

* Διάσημος Ἰατρός.

νος ἐπὶ ἐγκλήματι ἐσχάτης προδοσίας. Τὸ 1816 λοιπὸν ὁ Πέλικος μεταβάς εἰς Μάντουαν ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ ἐπανιδῆ τὴν Καρλοτιανὴν Μαρκιὸν τὴν ἐξοχὸν καλλιτέχνην, ἐσπευσεν ἅμα τῇ ἐκεῖ ἀφίξει του, εἰς τὸ ἰσχυρὸν τῆς πόλεως φρούριον, εἰς οὗ τὸ βάθος ἐκρατεῖτο δέσμιος ὁ περίδοξος Ἰατρός (ὁ Ῥαζόνης) ἐκεῖ φθάσας ὁ Πέλικος ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Αὐστριακοῦ Διοικητοῦ (διότι δὲν πρέπει νὰ ἀγνοεῖτε ὅτι τὰς ἐπισημοτέρας θέσεις κατεῖχον Αὐστριακοί.) Τίνα ζητεῖτε; ἤρρωτησεν αὐτὸν ὁ Διοικητὴς δι' εὐγενούς τρόπου — Τὸν Ἰατρὸν Ῥαζόνην ἀπήντησεν ὁ Πέλικος, ἐπιθυμῶ νὰ τὸν συμβουλευθῶ διὰ τινὰ ἀσθενείαν μου, ἀλλ' ὁ Διοικητὴς θέσας τὴν χεῖρά του, ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ἰταλοῦ — εἰνοῶ, εἶπεν, ἐνοῶ, εἶναι παλμοὶ φιλίας καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥαζόνην. Ἡ ἐπίσκεψις ὑπῆρξεν μεγίστη διὰ τὸν δεσμώτην παρηγορία, ἀλλ' ὁ Πέλικος ἰδὼν αὐτὸν τοσοῦτον καταβεβλημένον καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τῷ παράσχη τὴν ἐλαχίστην κἂν βοήθειαν, ἀνεχώρησε καὶ ἀφίκετο εἰς Μιλάνον πλήρης ψυχικοῦ ἄλγους εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστόν καὶ δὴ ἄκαιρον ν' ἀναφέρωμεν ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἑλλάς εὕρισκετο εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἐξόχου ἐκείνης ἐπαναστάσεως τοῦ 21, καὶ ἡ Ἰταλία προπαρασκευάζεν ἐπίσης ἐπαναστάσιν, καὶ ἐτι γνωστότερον τ' ἀποτελέσματα τῶν δύο ἐπαναστάσεων τῶν δύο τούτων ὁμοίων κρατῶν. Ἡ μὲν Ἰταλία περιέπεσεν εἰς βαρύτεραν δουλείαν, ἡ δὲ Ἑλλάς ἀπεκατέστη καὶ πάλιν ἐλευθέρη καὶ ἀνεξάρτητος. Ὡ! Ἑλλάς μου ὦ! γλυκεῖα μου πατρίς μόνη τὰ τέκνα σου, μόνη αὐτά, ἠξέυρωσι ν' ἀγοράζωσι τὴν ἐλευθερίαν των με νόμισμα ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἔθνος γινώσκει. Εἶπομεν, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ἀνωτέρω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε καταπλημμυρῆσει περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοὺς ὁδοὺς ἀπὸ κατασκόπους, τοῦτο ἰδόντες οἱ Ἰταλοὶ, καὶ ἀγνοοῦντες πῶς ἄλλως δύνανται νὰ διασκεπτόνται τὰ τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπεφάσιζον νὰ δίδωσιν ἐσπερίδας καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν διασκευάσεων καὶ τῆς τύβης τοῦ χοροῦ, νὰ ὁμιλῶσι καὶ νὰ σκέπτονται ἐλευθέρως.

Εἰς τῶν φιλελευθέρων ἦτο καὶ ὁ Πόρ-

ρος. Ἡ οἰκία του ἦτο πεδίον ἐπαναστάσεως ἦτο, ὃς εἶπεν, ὁ πυρὴν τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐκεῖ ἐφοίτων τακτικῶς ὅσοι ἄνδρες δεινοὶ ἐν ταῖς τέχναις καὶ ταῖς ἐπιστήμασι, ξένοι καὶ Ἴταλοί, ἦσαν ἢ ἤρχοντο εἰς Μιλάνον. Ἄ'Εκεῖθεν, λέγει, ὁ Ρόννας ἐξήρχοντο οἱ ἡλεκτρικοὶ σπινθήρες οἱ δυνάμενοι νὰ διατηρήσωσι ζωὴν τὸ αἶσθημα τοῦ νέου πολιτικοῦ συστήματος, οὐτινος ἡ Αὐστρία ἐδέσποζεν καὶ διὰ παγετώδους πνοῆς προσεπάθει νὰ ἀπονακώσῃ. Δὲν ὑπῆρχον, μεταξύ τῶν ζωηρῶν ἐκείνων Ἰταλῶν, νωθρὰ παράπονα, ἀλλὰ κινήσεις ἐνεργητικῆ καὶ περισκεμμένης. » Καὶ ταῦτα μὲν, ἀναφέρει ὁ Ρόννας· ἡμεῖς δέ, ὡς ἀφηγοῦμενοι ἀμερολήπτως καὶ ἱστορικῶς τὰ πράγματα τῶν Ἰταλῶν περὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, μίαν ἀλήθειαν, καὶ ἀλήθειαν καθαρὰν, περὶ τῆς οὐδεὶς ν' ἀμφισβάλῃ δύναται, ὅτι οἱ φιλελευθέροι οὗτοι εἰργάσθησαν πράγματι ἡρωικῶς, καὶ πολλὰ ὑπέστησαν χάριν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος τῶν. Ἄλλ' οἱ φιλελευθέροι οὗτοι δὲν ἦσαν ἡ Ἰταλία, ἦτο μέρος καὶ μέρος μάλιστα μικρὸν, μὴ δυνάμενον ν' ἀντισταθμισθῇ κατὰ τῆς ὅλης νοηρότητος τῆς Ἰταλίας. Ἐν τούτοις, ὡς εἶπομεν, εἰργάζοντο οἱ φιλελευθέροι. Δὲν ἐφεύρισκον ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ Γαλλίᾳ νέα ἐπαναστατικὰ στρατηγήματα τὰ ὅποια νὰ μὴ εἰσήγον καὶ οὗτοι εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δὲν ἐξεδίδοντο συγγράμματα τοιοῦτου εἴδους ἅτινα νὰ μὴ μεταφράζουσι, ἢ καὶ ἐν εὐθέτω χρόνῳ ὅτε δηλαδὴ ὁ ἀκέραιος ὀφθαλμὸς τῆς ἀνακρίσεως δὲν ἐπέβλεπεν αὐτούς, νὰ μὴ δημοσιεύουσι, φέροντες οὕτω τὴν Κυβέρνησιν εἰς ἀπελπιστικὴν θέσιν. Ἦνοιγον σχολεῖα, ὑπεβόηθον τοὺς εὐφρεῖς νέους, ἐπροστάτευον τοὺς τεχνίτας καὶ ἐπιστήμονας, καὶ τέλος προσέφευγον εἰς πᾶν μέσον ὅπως ἐμπνεύσωσι τοῖς Ἰταλοῖς τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας. Καὶ ἀληθῶς μόνον ἡ ἐκπαίδευσις καὶ τὰ φῶτα δύνανται νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας, μόνον ταῦτα δύνανται νὰ διδάξωσιν αὐτῷ ὅτι ὁ Θεὸς ἔπλασεν ὅλα τὰ πλάσματά του ἐλεύθερα καὶ ἰσότιμα, μόνον δι' αὐτῶν δύνανται νὰ ἐννοήσωσι ὅτι οὐδεὶς ἔχει ποτὲ δικαίωμα νὰ πιέ-

ζει τοὺς ἄλλους καὶ ὅτι δὲν πρέπει τοιοῦτον δικαίωμα νὰ τὸ παραχωρήσῃ οὐδενί. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγγῶ γράφει.

Φῶς, φῶς εἰς τὰ κατώτατα στρώματα.

Πᾶς τις ἐννοεῖ, λέγει ὁ Ρόννας, ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Σιλβίος ἦτο ἐν τῷ στοιχείῳ του, καὶ ὅτι ἡ ἀμοιβαία ἐκείνη συγκοινωνία τῶν φώτων ἦτο λατρεία, εἰς ἣν ἡ εὐθεία κρίσις ὑψηλὸν τι αἰσθημα, ἀγαθοεργὸς κλίσις, προσεῖλκυον τὸν νεαρὸν ποιητὴν. » Εἶδομεν ὅτι εἰς Λυὸν διαμένον ὁ Πέλικος ἐσπούδασε καλῶς τὴν γαλλικὴν φιλολογοῖαν. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπανελθὼν ἐπεδόθη ἀκατάσχετος καὶ εἰς τὴν σπουδὴν ἄλλων γλωσσῶν, αἵτινες ἐκτός τοῦ ὅτι τελειοποιῶν τὴν γενέθλιον γλῶσσαν, πᾶς δι' αὐτῶν μαθάνει ὅτι ὠραῖον ὑπάρχει ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν. Ἰδίως ὁ Πέλικος ἐσπούδασεν ἐπισταμένως τὴν Ἀγγλικὴν, δι' ἧς ἠδυνήθη κατόπιν νὰ μεταφράσῃ θαυμασίως τὸν Μάμφρεδον τοῦ Βύρωνος περὶ οὗ ὁμιλήσωμεν κατωτέρω.

Ὁ Πέλικος κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦτο ἀνὴρ ἢ προαγγελθεῖσα εὐφυΐα ἀνέλαμψεν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ λαμπρότητι. Ἦτο θελήσεως ἰσχυρᾶς οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπίμονος, ἀλάνθαστον τεκμήριον τοῦ μὴ εὐφροῦς ἀνθρώπου καθ' ὅσον δὲ δυνάμεθα νὰ ἐξάξωμεν ἐκ τῆς εἰκόνας του, ἦτο μετρίου ἀναστήματος, ἰσχνός, ἔχων μέτωπον εὐρύ, κόμην ἀραιάν, ὀφθαλμοὺς ἀμοίρους γλυκύτητος ἀλλὰ προδίδοντας εὐφυΐαν μεγίστην, καὶ μύστακα ὀλίγον. Ὅτι πρὸ πάντων δύνανται τις νὰ θαυμάσῃ ἐν τῷ ἀγνώ τοῦ Πελίκου βίῳ, εἶναι ὁ ἔνθερμος ζῆλος μεθ' οὗ ὑπερήσπιζεν τὴν θρησκείαν του. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἀγαπῶσι τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων τῶν, ἐξαίρουμεν ἐκείνους, οἵτινες, ἀγνοῶν ὑπὸ τίνος κινούμενοι αἰσθήματος, ἔγραψαν κατ' αὐτῆς, καὶ παραλείπομεν τὰ ἀνόητα ἐκείνα ζῶφια, ἅτινα μιμούμενα τοὺς πρώτους νομίζουσιν ὅτι δρέπουσιν, τὰς δάφνας τῶν.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ.

Νόσον χαλεπὴν καὶ ἀνίατον νοσῶν ὁ χρυσότατος πολίτης καὶ δοκιμώτατος δικηγόρος Στυλιανὸς Παπαχρῖστος ἐτελεύτησε περὶ τὴν πρωΐαν τῆς παρελθούσης παρασκευῆς. Ὁ θάνατος τοῦ ἀνδρὸς τούτου δύναται κατὰ πάντα λόγον νὰ ὑποληφθῇ μεγάλη τῆς πατρίδος συμφορὰ στερουμένης ἐνὸς τῶν ἀρίστων καὶ ἀξιολογωτάτων αὐτῆς τέκνων. Ἄν ὁ καθ' ἡμᾶς βίος μὴ φαίνεται παντάπασιν ἀμοιρὸς ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ὁ χορὸς ὅμως τῶν μεγάλων καὶ ἀδρῶν τὴν ψυχὴν πολιτῶν, τῶν ἔργῳ καὶ λόγῳ τὴν ἀρετὴν ἀσκούτων καὶ οὐδὲν αὐτῆς σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον νομίζοντων, οὕτω μικρὸς καὶ εὐαριθμητὸς ἐν τοῖς νῦν χρόνοις ὑπάρχει, ὥστ' εὐλογώτατα δύναται τις βλέπων αὐτὸν ἐλαττούμενον νὰ λυπῆται ἀπαραμυθήτως καὶ νὰ μὴ παύηται δεινῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος θρητῶν καὶ ὀδυρόμενος.

Μεγάλως τιμῶντες καὶ θαυμάζοντες τὸν αἰοίδιμον Παπαχρῖστον διὰ τε τὴν παντοδαπὴν καὶ ἐξοχὸν παιδείαν καὶ τὸν ἀφελέστατον καὶ ἀξιάγαστον αὐτοῦ χαρακτήρα ἐπιχειροῦμεν νὰ σκιαγραφήσωμεν διὰ βραχείων τὸν βίον αὐτοῦ, τὸ μὲν ἔν' ἀπονεύμενον τῷ ἀνδρὶ τὸν πρόποντα ἐπαινον, τὸ δὲ ἔνα παράσχωμεν ὅπως δῆποτε τοῖς γενναίοις καὶ φιλοτίμοις νεανίσκοις παράδειγμα ἢ κανόνα, πρὸς ἃν ὀφείλουσι νὰ ρυθμίζωσιν ἑαυτούς, ἐὰν ἐπιθυμῶσιν ἐπίσημοι καὶ περιβλεπτοὶ ἄνδρες νὰ καταστῶσιν.

Ὁ Στυλιανὸς Παπαχρῖστος ἐγεννήθη ἐν Ἀμφίσσῃ τῷ 1821 ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων. Ἐπαιδεύθη τὴν ἐγκύκλιον καλουμένην παιδείαν ἐν τε τῷ διδασκαλείῳ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος καὶ ἐν τοῖς τῶν Ἀθηνῶν, σφοδρότατον πάντοτε ζῆλον πρὸς τὰ γράμματα καὶ ἦθος σεμνότερον καὶ ἀμεμπτότατον ἐπιδεικνύμενος. Φύσει δ' εὐμοιρῶν δεξιᾶς καὶ ἐπιμελέστατος ὢν οὐδενὸς εἰς τὰ μαθήματα ὑπῆρχεν ἀλλ' ἀείποτε ἤριστευε καὶ ὑπέρτερος ἦτο τῶν ἄλλων. Οὐ μόνον

δὲ παρὰ τοῖς διδασκάλοις ἀγάπης πολλῆς καὶ ἀποδοχῆς μεγάλῃς ἤξιοῦτο ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς συμμαθηταῖς θαυμαστός καὶ ζήλωτός ἀπέβανεν. Ἀσπαστοὶ δὲ μάλιστα αὐτοῖς καὶ ἀσμενιστοὶ προσέπιπτον οἱ ἀστεῖοι καὶ χαρίεντες τοῦ Στυλιανοῦ τρόποι καὶ τὸ εὐθικτον πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, δι' ὧν εὐκόλως πάντα τινὰ ἐχειροῦτο καὶ ὅλως εἰς ἑαυτὸν ἀνητᾶτο. Ἀδύνατον σχεδὸν ἐφαίνετο ὁ πειρᾶν τινὰ τῶν χαρίτων τοῦ ἀνδρὸς λαθῶν νὰ μὴ διατεθῇ εὐμενέστατα πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ μὴ κατέχηται ὑπὸ σφοδρᾶς ἐπιθυμίας καὶ οὕτως εἰπεῖν ἔρωτος τῆς φιλίας αὐτοῦ. Πειθῶ τις ἐπεκάθει ἐπιτοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ. Οὕτως ἐκίλει καὶ τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροαμένοις.

Παιδευθεὶς τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἀνελλιπῶς καὶ προπαρασκευασθεὶς κάλλιστα εἰς σπουδὴν ἐπιστήμης κατετάχθη εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν καὶ διετέλεσεν ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς φοιτήσεως μετ' ἀόκνου ἐπιμελείας καὶ μεγάλῃς ἐντροχίας περὶ τὴν ἐπιστήμην ἀσχολούμενος, οὐδενὸς πόνου οὐδαμῶς φειδόμενος καὶ πάντα μόχθῳ ἀσμένως χάριν αὐτῆς ὑποδύμενος. Ὁ Παπαχρῖστος δὲν μετέβη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀνίπτοις ποσὶ κατὰ τὴν παροιμίαν ἢ ἀκρῶ δακτύλῳ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἀψάμενος ἀλλ' ἤλθεν εἰς αὐτὸ πολυγράμματος καὶ μεμουςωμένος, φέρων ἅπαντα τὰναγκαῖα ἐρόδια εἰς σπουδὴν ἐπιστήμης. Οὐ μόνον περὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν γλῶσσαν περισσῶς ἦτο συγκεκρισθεὶς ἀλλὰ καὶ τῆς γαλλικῆς αὐταρκεστάτην εἶχε γνῶσιν, ὥστε οὐδαμῶς ἐν τῇ μεγίστῃ ἀνάγκῃ διετέλει νὰ ἔχηται ἀπρίξ καὶ δυσσπολύτως τῆς ἐν τοῖς χειρογράφοις διδασκαλίας. Ἀξιοθαύμαστος δὲ καὶ παντὸς ἐπαινοῦ ἀνωτέρα ὑπῆρξεν ἡ θερμὴ προθυμία καὶ ἡ ἀκάματος φιλοπονία τοῦ Στυλιανοῦ καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς ἀκαδημαϊκῆς σπουδῆς. Ὑπ' οἰκίας πρὸς τὰ καλὰ ὄρη καὶ ἐμφύτου πρὸς τὴν παιδείαν ἔρωτος κινούμενος ὅλος ἦτο περὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ ἐνδεδεγῶς περὶ αὐτὴν ἠσχυλεῖτο κατ' οὐδὲν κωλυόμενος ἢ δυσχερατούμενος τὸ παράπαν ὑπὸ τῶν βιωτικῶν χρειῶν. Εὐκόλως ἔφερε τὴν πενίαν καὶ ἀπορίαν καὶ ἀγαπητῶς ἔζη πορι-

ζόμενος τὰναγκάια ἐκ προγυμνάσεων. Διηπάτο λιτότατα καὶ κατόκει τὰ πολ-
λὰ ἐν ὑπογείοις, πᾶσαν δὲ περιττὴν ἀνάγκην
περικύπτων ἠδύνατο νὰ ἐπαρκῆ. Ἐπι-
μελούμενος δὲ τῆς ψυχῆς μᾶλλον ἢ τοῦ
σκήτους ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τροφῆς
ἡδύας, περὶ ἐσθιῆτος καλῆς, καὶ εὐνῆς μα-
λακῆς, περὶ οἰκίσεως τερπνῆς. Γεγυμνα-
σμένος τὸ σῶμα καὶ πρὸς καρτερίαν δια-
πεπονημένος οὐδόλως ἐδυσχεραίνεν ἂν
ποτε ἐκοιμάτο ἐπὶ στιβάδος ἢ στερού-
μενος τραπέζης ἠναγκάζετο νὰ γράφῃ
ἐπὶ τοῦ γόνατος. Φύσει εὐκαλὸς καὶ ὀλι-
γαρκῆς ὢν καὶ τῇ ἀρετῇ προσταλαιπω-
ρῶν μετὰ μεγίστης ἠδύνατο εὐκολίας
νὰ φέρῃ τὰ δυσχερῆ καὶ παντὸς νὰ
ὑπάρχῃ ἀπροσδεῆς μὴ ἀπολύτως ἀναγκ-
αίου ὄντως.

Περαιτέρως εὐτυχῶς τὴν Ἀκαδημαϊ-
κὴν σπουδὴν ἐπεδόθη εἰς μακρὰν καὶ
σύντομον μελέτην, μὲθ' ἣν ἐξετασθεὶς
καὶ εὐδοκιμήσας ἀνηγορεύθη διδάκτωρ.
Ὁ Παπαχρίστος ἐγκρατῆς ὢν τῆς ἐπι-
στήμης καθ' ὃν ἐξητάζετο χρόνον πάμ-
πολυ διέφερε τῶν ἐκ τῶν τετραθίων
συνήθως ἐκκεραμμένων καὶ ψελλίζόντων
ὀπωσθήποτε τὰ ἐν αὐτοῖς καλῶς ἢ κακῶς
γεγραμμένα. Ὁ Παπαχρίστος ἤρυστο ἐκ
πηγῶν καθαρῶν καὶ ἀθολῶτων καὶ μέγα
θησαύρισμα ἔχων γνώσεων ἠδύνατο εὐ-
χερέστατα ν' ἀπομακρύνηται τὸ ἐρωτώ-
μενον.

Οὕτω διεξῆλθεν ὁ αἰδιμος Παπαχρί-
στος τὸν μαθητικὸν / λεγόμενον βίον,
ὅστις καὶ ἐν μυρίοις ταλαιπωρήμασι γλυ-
κὺς καὶ εὐάρεστος ὑπάρχει καὶ οὐδέποτε
ἐν τῷ ἔπειτα χρόνῳ ἄνευ εὐφροσύνου δια-
θεσεως μνημονεύεται. Ἀλλὰ τῷ ἀφρόν-
τιδι ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἀγνῷ μαθηματικῷ
βίῳ ἔπειτα συνήθως βίος πολὺφροντις καὶ
ταραχώδης καὶ πολλῶν δυσχερασιμῶν
ἀνάμεικτος. Εὐθὺς ἐπέρχονται παντοῖαι
περὶ τοῦ μέλλοντος σκέψεις, ποικίλοι
περὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλλματος
διαλογισμοί, ἀπειροὶ περὶ τῆς ἐν τῷ πρα-
κτικῷ βίῳ εὐδοκίμησης μέμνηται. Συνε-
χεῖς καὶ ἀδιάλειπτοι εἶναι αἱ ἀπορίαι,
οἱ φόβοι, αἱ ἀμφιβολίαι, οἱ ἐνδοιασμοί,
αἱ ἀμυχαναίαι, οἱ ἀπελπισμοί. Δίφνης
ἀναφαίνονται πανταχόθεν καὶ ταρατ-
τουσι κατὰ πάντα τρόπον αἱ πολλὰ

καὶ παντοδαπαὶ τῶν ἀνθρώπων κακίαι,
ὁ φθόνος, ἡ βασκανία, ἡ διαβολή, ἡ συ-
κοφαντία, ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη. Τὰ βέλῃ
τῶν πονηρῶν ἀντιτέχων καὶ τῶν μαχί-
θρῶν ἀντιπάλων ῥίπτονται ἀκαταπαύ-
στως καὶ ἀείποτε σχεδὸν ἐπιρρεῖ καὶ θο-
ρυβεῖ πάμφυρτος ὄχλος ἠθικῶν τεράτων,
Χιμαιρῶν, Γοργόνων καὶ Πηγᾶσων.

Ὁ αἰδιμος Παπαχρίστος διετέλεσε
πως εὐτυχῆς ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους
κοινωνίᾳ καὶ διήνευσε τὸν ἀκανθώδη βίον
ὀλίγα λυπηρὰ ὑπομείνας καὶ οὐδὲν σχε-
δὸν μέγα κακὸν ὑπ' οὐδενὸς παθῶν. Εἰς
τοῦτο δὲ μάλιστα συνετέλεσαν αἱ παν-
τοῖαι ἀρεταὶ καὶ τὰ εὐγενέστατα ἔθνη
τοῦ ἀρχαίου καὶ περισπουδάστου ἀν-
δρός τοῦ ὑπερφυῶς προθυμουμένου ἀπὸ
πάσης ν' ἀγνέῃ κακίας· περιφέρεται μὲν
λόγος ὅτι οὐδεὶς φέρεται περὶ πάντα ἀγα-
θὸς ἀπὸ θνητῶν καὶ ἐπικήρων σπερμά-
των. Ἀλλ' ὁ Παπαχρίστος, ὡς πάντες
οἱ ὀπωσθήποτε γνωρίζαντες αὐτὸν μεγα-
λοφῶνως δύνανται νὰ ὁμολογήσωσιν,
ὑπῆρξεν ἀληθῶς λευκῶν ἀρετῶν καὶ πνευ-
ματικὸς παράδεισος, ὃν πᾶς τις καὶ ἄκων
εὐθαύμαζε καὶ οὐδαμῶς ἐτόλμα νὰ βλα-
σφημήσῃ ἢ κακολογήσῃ. Τὸ πρᾶον καὶ
φαιδρὸν τοῦ ἀνδρός, τὸ φιλόανθρωπον
καὶ φιλοϊκτιμον, τὸ εὐπρόσοδον καὶ φι-
λοπροσήγορον, τὸ ὀμιλητικὸν καὶ θερα-
πευτικὸν ἄνευ κολακείας, ἐν τε ἀσπασ-
μοῖς καὶ προσαγορεύεσσι, τὸ εἰλικρινές
καὶ ἀδόλον, τὸ ἀληθευτικὸν καὶ παρ-
ρησιαστικὸν ἄνευ σκληρότητος, τὸ ἐλευ-
θέριον καὶ ἀφιλοκερδέες, τὸ μεγαλόφρον
καὶ δωρηματικόν, τὸ συγγνωμικόν καὶ
εὐδι' ἄλλακτον, τὸ ἀόργητον καὶ ἀμνησί-
κακον, τὸ ὀρθὸν καθόλου καὶ ὑγιές καὶ
ἀνεπίληπτον τοῦ βίου, πάντα ταῦτα
συνημμένα μετὰ παιδείας ἐξόχου καὶ δει-
νότητος οὐχὶ τῆς τυχοῦσης ἦσαν ἱκανὰ
νὰ ἐμποιήσωσι παντὶ σεβασμὸν καὶ ν'
ἀποφράξωσι παντελῶς τὸ στόμα καὶ τοῦ
μάλιστα φιλοσόφου καὶ εἰς λαιδορίας
ἐπιρροεῖς.

Ὁ Παπαχρίστος κατ' ἀρχὰς μὲν ἤσκη-
σε τὸ δικηγορικὸν ἐπάγγελμα, ἔπειτα
δ' ἐγένετο δικαστῆς καὶ ταχέως διὰ τὴν
ἀπειρον ἱκανότητα καὶ ὑπέροτρον φι-
λεργίαν προβιβαζόμενος ἀνῆλθεν εἰς τὸ
ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ Ἀρσπαγίτου. Ἀλλ'

ἀποταξάμενος μετὰ τινὰ χρόνον τῷ ἐπι-
φανεῖ τούτῳ ἀξιώματι ἐτρέπη πάλιν εἰς
τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, ὃ καὶ μέχρι τοῦ
θανάτου ἐνέμεινε. Καὶ ὡς δικαστῆς δὲ
καὶ ὡς δικηγόρος διέπρεψεν ἐπ' ἄκρᾳ τι-
μιότητι καὶ ἀνυπερβλήτῳ ζήλῳ καὶ ὑ-
πῆρξεν ὁμολογουμένως ὁ τύπος καὶ ὑπο-
γραμμὸς ἀκεραίου δικαστοῦ καὶ ἀφιλο-
κερδοῦς δικηγόρου. Ὡς δικαστῆς περὶ
πλείστου πάντοτ' ἐποιεῖτο τὴν δικαιο-
σύνην καὶ εὐθύτητα καὶ οὐδέποτε ἐπε-
λανθάνετο τῆς εὐορκίας καὶ εὐσυνειδη-
σίας. Ἐγίνωσκεν ὅτι ἦτο δημόσιος λει-
τουργὸς καὶ οὐδ' ἐλάχιστον καταλιγώρει
τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἀλλ' ἡ-
σχολεῖτο Ἡρακλέους ὄργην τιν' ἔχων
μετ' ἀσυγκρίτου φιλοπονίας καὶ προσπα-
θείας περὶ τὸ ἀνατεθειμένον αὐτῷ ἔργον
καὶ ὑπερβαλλόντως ἔχαιρεν ἐργαζόμενος
πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἐπίλυσιν σπουδαίων
πολυπλόκων ὑποθέσεων. Ὡς δικηγόρος
παρίστατο ἀείποτ' ἀρωγὸς τῷ ἀδικηθέντι
ἢ κινδυνεύοντι ὀπωσθήποτε ν' ἀδικηθῇ,
οὐδέποτε δὲ τῷ ἀδικήσαντι ἢ πειρωμένῳ
ὀπωσθήποτε ν' ἀδικήσῃ. Ἠπίστατο ὅτι
παντὸς ἀληθοῦς δικηγόρου καὶ τιμίου
καθόλου πολίτου ἔργον εἶνε νὰ συντελῇ
κατὰ πάντα τρόπον εἰς εὐρεσιν καὶ ἀπό-
δοσιν τοῦ δικαίου καὶ ἐπανόρθωσιν τοῦ
ἀδικήματος μηδαμῶς ἀνεχόμενος νὰ πα-
ρευνημερῆται ὁ κρείττων λόγος ὑπὸ τοῦ
ἥττονος μηδὲ νὰ κατισχύῃ τῆς ἀληθείας
τὸ ψεῦδος. Ὁ λόγος τοῦ Παπαχρίστου
πρὸς τοὺς συμβουλευομένους ἦτο ἀεί-
ποτ' εἰλικρινέστατος καὶ σαφέστατος,
οὐδενὸς δόλου αὐτῷ ὑποικουροῦντος οὐδὲ
σκοπίμου τινὸς πονηρέματος. Οὐδέποτε
δ' ἀνεδέχετο ὑπόθεσιν, ἂν μὴ παγίως
ἐπιθετο ὅτι ἐμελλε νὰ ἔγῃ ὑπὲρ αὐτοῦ
τοὺς νόμους καὶ τὸ δίκαιον. Οὐδαμῶς
περὶ τὰ χρέηματα πτοούμενος ἐξέκλινε
τὰς ὑποδούλους καὶ ὑπόπτους δίκας καὶ
ἀπέπεμπε κοσμίως τοὺς φιλοδίκους καὶ
πολυπράγμονας προτρέπων αὐτοὺς ν' ἀπέ-
χωνται τῶν δικαστηρίων. Ἀναλαμβάνων
δ' ὑπόθεσιν τινὰ ἐσπούδαζε περὶ αὐτὴν
μετὰ προθύμου καὶ ἀόκνου ἐπιμελείας οὐ-
δέποτε ἐδέχετο παρὰ τοῦ πελάτου πλεί-
ονα χρέηματα, ὢν ἐνόμιζε τοὺς κόπους
αὐτοῦ ἀξίους. Τσαυτῇ δ' ἦτο ἡ τοῦ ἀν-
δρός ἀφιλοκερδεία, ὥστ' ἐξετρέπετο

συνήθως καὶ ἀπηνάινετο τὰ τε παρὰ τῶν
ἀπόρων πελατῶν προσφερόμενα αὐτῷ
χρέηματα καὶ τὰ παρὰ τῶν φίλων.

Ὁ Παπαχρίστος ἐστερεῖτο εὐγλωτ-
τίας· ὁ λόγος αὐτοῦ ἐν τοῖς δικαστηρίοις
δὲν ἦτο κεκαλιεπημένος οὐδὲ κεκοσμη-
μένος διὰ ῥητορικῶν σχημάτων ἀλλ' ἀ-
πλοῦς καὶ ἀπείριτος καὶ ἀνεπιτήδευτος.
Δὲν ὑπέτρעה τῷ λόγῳ αὐτοῦ ἔρευθος
εὐανθὲς ἐπίστακτον, ἀλλ' ἐπινοῖα τις
φυσικὴ καὶ χάρις ἀπλαστος δαιμονίως
τοὺς ἀκούοντας γοητεύουσα καὶ ἐκπλήτ-
τουσα. Θυμασιωτάτη δὲ πάντοτ' ἐφαί-
νετο ἡ περὶ τὰ σκέμματα ἐμβρίθεια τοῦ
ἀνδρός καὶ ἡ περὶ τὰ ἐνθυμήματα εὐ-
στοχία καὶ ἀγγίνοια καὶ τὸ νευρώδες καὶ
πληκτικὸν τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ.

Ἡ φήμη τοῦ αἰδιμου Παπαχρίστου
κατέστη πρὸ πολλοῦ μεγάλη, πανταχοῦ
περιεθρυλεῖτο καὶ ἀνευφημεῖτο ὁ ἀδαμάν-
τινος αὐτοῦ χαρακτήρ καὶ ὑπὸ πάντων
σχεδὸν ἐθαυμάζετο καὶ ὡς ἐξ ἑνὸς στό-
ματος ὁμολογεῖτο ἡ ἄκρᾳ αὐτοῦ ἐμπει-
ρία. Καθολικὴ δὲ τῶν φρονίμων ἐφέρετο
γνώμη ὅτι εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἱκανὸς
ἦτο ὁ ἀνὴρ πολλὰς χρείας νὰ παράσχῃ
τῇ πατρίδι καὶ μεγάλως τὰ κοινὰ νὰ
ὠφελήσῃ. Ὁ Παπαχρίστος ἠγάπα μὲν
τὴν πατρίδα θερμότατα, ἀλλ' ἀπεδειλία
πρὸς τὸ ταραχῶδες καὶ ἀσύστατον τῶν
ἐλληνικῶν πραγμάτων καὶ ἐφοβεῖτο σφό-
δρα μὴ ἡ ἀρετὴ αὐτὸν ἀπολέσῃ. Ὁθεν
καίτοι λιπαρῶς παρακαλούμενος σπανίως
ἀνεδέχετο δημοσίαν ὑπηρεσίαν πολλοὺς
ἐφελκομένην κινδύνους καὶ μεγάλας εὐ-
θύνας. Ἐπὶ ἀειμνήστου Ὁθωνος ἀπεστά-
λη γενικὸς ἐλεγκτῆς τῶν ἐν Τουρκίᾳ προ-
ξενείων καὶ δι' ἔργων ἀπέδειξεν ὅτι οὐ-
δαμῶς ἀνάξιος ἦτο τῆς περὶ αὐτοῦ κυ-
κλουμένης φήμης καὶ τῆς παρ' ἅπασιν
σχεδὸν περὶ τοῦ ἦθους αὐτοῦ κρατούσης
δόξης. Κατὰ τὴν μεταπολίτευσιν ἀπε-
δείχθη γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῆς
δικαιοσύνης. Ὁ περισκεμμένος Παπαχρί-
στος τὸ μὲν πρῶτον ἀνεδέετο καὶ ἀσί-
στατο τοῦ ἀξιώματος τούτου, ἔπειτα δὲ,
πολλῶν γενομένων δεήσεων καὶ πολλῶν
δαθείσων ὑποσχέσεων περὶ τῆς ἐντελῶς
ἐλευθέρως αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ ὅλως
ἀνενοχλήτου ἐνεργείας, ἐνέδωκε καὶ κα-
τένευσεν. Ἀλλὰ ταχέως ἠναγκάσθη ν'

ἀποστῆ τῆς λειτουργίας ταύτης παρατηρήσας, ὅτι ἀυστόλως ἤθετοῦντο καὶ ἀνεθριάστως κατεπατοῦντο τὰ ἐπισήμως ὑποσχρημένα, μυρία δὲ παρεμβάλλοντο προσκόμματα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν παρασῆμων καὶ βδελυρῶν καὶ θεοῖς ἐχθρῶν πολιτῶν, εἰς περιουσίαν πρακτόνων τὰ πολιτικά καὶ ποικίλως κατὰ συμμορίας ἐπιβουλευόντων τοῖς κοινοῖς καὶ παντελῶς ἐπηρεαζόντων τοῖς σεμνοῖς τοῖς ἀρετοῖς θεράπουσιν, Ἐφοῖξεν ὁ ἀνὴρ ἰδὼν τὴν πολυαύχενον ὕδραν τῆς ἀνομίας καὶ ὕβρεως καὶ ἀγανῆς καὶ ἄφρονος κατέστη ἐμβλέψας ἐκ τοῦ σύγγυος εἰς τὸ εἰδεχθῆς πρόσωπον τῆς πολιτικῆς Μεδούσας, πάντες δ' οἱ ἀληθῶς φιλοπόλιδες μεγάλην ἐλυπήθησαν λύπην καὶ ὑπερβαλλόντως ἐδυσφόρησαν ἐπὶ τῷ πράγματι.

Προέκυψε μετὰ τινα χρόνον καὶ ἐπεφάνη τὸ πολυβρύλητον καταστάν Λαυριωτικὸν ζήτημα, ὅπερ παμπόλλην τοῖς τε φιλοχρηματοῦσι καὶ τοῖς λιμοδοξοῦσι παρέσχε τροφήν. Πολλῶν μὲν αἱ ἀδηράγοι γαστέρες ἐνεπλήσθησαν καὶ πυκνῶς ἐσάχθησαν ἄλλ' οὐκ ὀλίγοι παντελῶς ἀθάνατοι τῶν Λαυριωτικῶν γλαυκῶν ὑπῆρξαν, Λύκοι, κατὰ τὴν παροιμίαν, μάτην χαρόντες. Ἐβόων δὲ καὶ ἐκραύγαζον ἀμφοτέροι πολλὸν ποιοῦμενοι θόρυβον καὶ μεγάλην ἐπάγοντες σύγχυσιν, οὔτοι μὲν προδότας καὶ λαυρειοφάγους ἐκείνους ἀποκαλοῦντες, ἐκείνοι δὲ τούτους ὕβριστὰς καὶ συκοφάντας. Ἡ Ἑλλάς ἦτο ὀρθή καὶ μετέωρος ὑπὸ τῶν βροντῶν καὶ ἀστραπῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῆς γατρὸς ἐκθύμως ἀγωνιζομένων, βαθὺ δὲ σκότος καὶ δεινὴ μελανία ἐπέειχε τὴν χώραν σύμπασαν. Ἐν τῷ δεινῷ τούτῳ καὶ ἀδιηγήτῳ ταραχῷ ἐβουλεύοντο ἐνίοτε οἱ μηδετέροις συντεταγμένοι τίς μάλιστα ἦτο ἐπιτήδειος νὰ διαλευκάνη καὶ σαφῶς παραστήσῃ τὰ κατὰ τὴν Λαυριωτικὴν ὑπόθεσιν λαμπρότητα παρέχων ἐγγύγχα τῆς ἀναμαρτήτου καὶ ἀδεκάστου ἀποφάσεως. Ἐμνημόνευσαν τὸν δεῖνα, τὸν δεῖνα, κατ' ὄνομα ἀνελογίζοντο ἄλλ' οὐδένα εὕρισκον τοῦ Παπαχρίστου οὐτ' ἐπιτηδείωτερον οὐτ' ἀξιοχρεώτερον. Καὶ αὐτῇ δ' ἡ κυβέρνησις καλῶς γινώσκουσα τὴν περιττὴν τοῦ ἀνδρὸς σοφίαν καὶ τὴν ἄκραν ἀκεραιότητα

οὐδόλως ὠκνησε νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτῷ τὴν σπουδαίαν ταύτην ὑπόθεσιν. Ὁ Παπαχρίστος οὐδέποτε μὲν ἐφάνη ὀλίγωρος καὶ ἀμελής, ἀλλὰ περὶ μεγάλῃς τοῦ ἔθνους προκειμένου ὑποθέσεως κατέστη ὑπὲρ πᾶν μέτρον ἐπιμελής καὶ ἐργατικὸς καὶ ὅπως ὑπὸ τῆς βαρείας καὶ ἀπαύστου ἐργασίας. Εὐλογώτατα δ' ὑπὸ τῶν φίλων τοῦ αἰοιδίου νομίζεται ὅτι ἡ ἔντονος καὶ ἀνένδοτος περὶ τὴν Λαυριωτικὴν ὑπόθεσιν ἀσχολία ἐπέσπευσε τὸν θάνατον αὐτοῦ, σωτῆρ δ' ἀληθῶς τοῦ Λαυρίου γενόμενος κατεβρόθη ὑπ' αὐτοῦ.

Ἡ φιλομάθεια καὶ εὐμάθεια τοῦ μακαρίτου Παπαχρίστου ὑπῆρξεν ὁμολογούμενως πολλοῦ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως ἀξία. Οὐ μόνον περὶ τὴν ἰδίαν ἐπιστήμην κατεγίνετο ἀόκνος, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν φιλολογίαν διέτριβεν ἡδέως καὶ περὶ τὰς ξένας γλώσσας ἐσπούδαζε διαφερόντως.

Καίτοι δ' ἐν μόνῃ τῇ Ἑλλάδι παιδευθεὶς κατέστη ὅμως διὰ τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης κράτιστος μὲν νομικός, σπουδαῖος δ' ἐν τοῖς μάλιστα φιλολόγος, σπουδαιότατος καθόλου καὶ ἐλλογιμώτατος ἀνὴρ δυνάμενος νὰ διαπρέπη καὶ αὐτῷ τῷ χορῷ τῶν τοῦ πανεπιστημίου καθηγητῶν. Ἐν τοῖς δικηγορικοῖς συμβουλίαις ἡ γνώμη τοῦ Παπαχρίστου ἦτο χρησιμὸς, ἐν δὲ ταῖς νομικαῖς προτάσεσιν ἐνεφαίνετο πάντοτε ἅμα μὲν πολυμάθεια καὶ πολυαναγνωσία ἅμα δὲ διαύγεια καὶ εὐκρίνεια. Ἄλλ' ἡ περὶ τὰ νομικὰ δεινότης τοῦ αἰοιδίου ἀνδρὸς τοῦ αἰετοῦ τὸν κάλαμον εἰς νοῦν ἐμβάπτουτος τεκμηριούται μάλιστα ἐκ τῶν ἐν περιοδικοῖς συγγράμμασι διατριβῶν αὐτοῦ, ἐν αἷς τελευτήσας ἀληθῶς διαστίλθει νοῦς καὶ βαθεῖα καθοράται μελέτη καὶ ὀξεῖα καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀσφαλτος παρατηρεῖται κρίσις. Λυπηρότατον δ' εἶνε ὅτι διὰ τὸν πρόωρον τοῦ ἀνδρὸς θάνατον ἀτελεῖς καὶ ἀνεπεξέργαστοι κατελείφθησαν αἱ σπουδαῖαι αὐτοῦ πραγματεῖαι περὶ ποινικῆς δικονομίας καὶ περὶ ποινικοῦ νόμου. Ἡ περὶ τὴν φιλολογίαν σπουδὴ τοῦ ἀνδρὸς ἐγίνετο μετ' ἐμβριθείας καὶ οὐχὶ ὀσίας ἐνεκεν οὐδ' ὅπως συνήθως γίνεται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν παρ' ἡμῖν καλουμένων φι-

λολόγων τῶν ἐκ περιζώματος ἀσκούντων τὴν βασιλικωτάτην ταύτην ἐπιστήμην. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ ἀνδρὸς γέμει ἀξιολογωτάτων φιλολογικῶν βιβλίων καὶ ἀρίστων ἐκδόσεων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων. Οὐδὲν τῶν ἐπισήμων συγγραμμάτων ἦτο ἄγνωστον τῷ Παπαχρίστῳ. Αἱ ἀθάνατοι πραγματεῖαι τοῦ τοῦ Bentley, τοῦ Nols, τοῦ Boeckh ; τοῦ Karl Otfried Müller, τοῦ Grote, τοῦ Gladson καὶ ἄλλων ἐπιφανῶν ἀνεγινώσκοντο ὑπ' αὐτοῦ μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας. Ἀσμενέστατα διεξήρχετο τὰ εἰς τὸν Πινδαρον σοφώτατα ὑπομνήματα τοῦ Boeckh καὶ συνέγραφε σχόλια εἰς τὸν Αἰσχύλον τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸν Τάκιτον.

Ὅσακις προετίθετο νὰ ἐξακριβώσῃ τι, οὐδόλως ὠκνεῖ ν' ἀναγινώσκῃ πᾶντι περὶ αὐτοῦ γεγραμμένον. Ἐπιθυμῶν ποτε νὰ ἔχη ὅσον οἶόν τε μάλιστα ἐντελῆ γνώσιν τῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἀθηναίοις δικαστηρίων πλὴν πολλῶν ἄλλων διατριβῶν διεξῆλθε καὶ τὴν τοῦ Schocmanu ἐν τοῖς Opusculis Academicis (Vol. 4) καὶ τὴν τοῦ Jul Richter ἐν τοῖς προλεγόμενοις εἰς τοὺς Σφῆκας τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἀλλὰ παραδείγματα τῆς τοῦ Παπαχρίστου φιλομαθείας καὶ φιλοπονίας καταλέγοντες δυνάμεθα μακρὸν ν' ἀποτεινόμεν λόγον καὶ σφόδρα φοβούμεθα μὴ ὑπὸ τοῦ μεγάλου πλήθους προαπειπόμεν.

Τοῦτο δὲ μόνον τοῖς εἰρημένοις προστίθεμεν, ὅτι λίαν ἐθαύμασε καὶ ἐξέστη φίλος τις τοῦ αἰοιδίου ἀνδρὸς καταλαβὼν αὐτὸν ἐν τινι ἐπισκέψει μεταφράζοντα λογικὴν ἐκ τῆς γερμανικῆς γλώσσας. Ξένας γλώσσας ἐξέμαθεν ὁ Παπαχρίστος πλὴν τῆς Γαλλικῆς τὴν Ἰταλικήν, τὴν Γερμανικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικήν. Ἠπίστατο δὲ καὶ τὴν Τουρκικὴν καὶ ὅτε ἀρτίως ἐπαγγέλλεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐκόμισε μεθ' ἑαυτοῦ δύο γραμματικὰς τῆς Ἀραβικῆς γλώσσας, ἵνα καὶ περὶ αὐτὴν ἀσχοληθῇ!

Τοιοῦτος ἐν συντόμῳ ὑπῆρξεν ὁ αἰοιδίμος Παπαχρίστος, περὶ οὗ προσφύστατα καὶ προπεδῆστατα δύναται νὰ λεχθῇ. »Τί ποτέ ἐστὶν ἄνθρωπος καὶ ὄση τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας ἢ εὐγέ-

νεια καὶ ὅσης ἐστὶ δεκτικὸν ἀρετῆς τοττί τὸ ζῶον, ἔδειξε μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ὁ Παπαχρίστος.

Τετραχωμένος καὶ καταπεποννημένος ὁ χρηστότατος ἀνὴρ ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἐργασιῶν καὶ τῆς παγγαλέπου περὶ τὴν Λαυριωτικὴν ὑπόθεσιν ἀσχολίας εὐκόλως ἐνέπεσε δεινῷ καὶ ἐπικινδύνῳ νοσήματι, ὅφ' οὐ ἐτελεύτησε, ματαίως ἀποδόσης πάσης τῶν ἰατρῶν γενομένης θεραπείας. Ἄγνην ἔχων τὴν ψυχὴν καὶ καθαρὰν τὴν συνείδησιν ὁ Στυλιανὸς ἡρεμαῖος καὶ ἱλαρὸς προσεδέχετο τὸν θάνατον οὐτ' ἀγανακτῶν οὐτ' ἀθυμῶν οὔτε μεμφιμοιρῶν. Ἐλάλει χαριέντως καὶ εὐτραπέλως μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν καὶ ἐπιθάνατος ὢν ἐδίδασκεν εὐτάκτως τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ παῖδα τὰ τε τῆς νομικῆς ἐπιστήμης ἐπιτηδείως αὐτὸν μὲν καὶ εὐθετα παραγγέλματα αὐτῷ παρέχων εἰς τὸν πρακτικὸν βίον. Ἀπέθανεν ὁ γλυκύτατος καὶ ἀφελέστατος Παπαχρίστος καὶ πάντας λύπη μεγίστη, ἀνεκφραστός δυσθυμία καὶ πικρότατον πένθος κατέλαβεν. Ἀπαρηγόρητοι ἔκλαιον καὶ ἐθρήνουν οἱ ἐπιστήθιοι αὐτοῦ φίλοι καὶ οἱ συμπολίται Ἀμφισσεῖς δεινῶς ἐπὶ τῇ βαρείᾳ συμφορᾷ ἀνιώμενοι καὶ περιαλγοῦντες. Κατηρεῖς δὲ καὶ συγκεκομμένοι τὴν φωνὴν καὶ συνεχῶς καὶ ἀναλύζοντες παρηκολούθουν τῷ νεκρῷ τοῦ αἰοιδίου ἀνδρὸς.

Ἄλλ' ὁ μὲν Παπαχρίστος ἀποδημήσας ἐντεῦθεν διαιτᾶται ἤδη ἀναπαυόμενος ἐν ταῖς νήσοις τῶν μακάρων. Ἡμεῖς δ' ἀκήρατον αἰετοῦ τὴν μνήμην τοῦ περισπουδάστου φίλου καὶ συμπολίτου διασώζοντες θὰ ὑμῶμεν ἐκάστοτε τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ καὶ θὰ περιστέλλωμεν μετὰ προθυμίας τὴν σεμνοτάτην χήραν καὶ τὰ ὄρφανὰ αὐτοῦ. Οὐδαμῶς δ' ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ ἡ σεβαστὴ κυβέρνησις, ἧς πεπαιδευμένος τὰ νῦν καὶ εὐσύνετος προστάται ἀνὴρ, καλῶς γινώσκων καὶ μεγάλως προθυμούμενος νὰ τιμᾷ τὴν ἀρετὴν καὶ χρηστότητα, γενναίαν θὰ παράσχῃ ἀντίληψιν τῷ πενομένῳ οἴκῳ τοῦ αἰοιδίου ἀνδρὸς.

ΤΟΡΚΟΥΑΤΟΣ ΤΑΣΣΟΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον Θ')

Ἐν τούτοις ὁ Δουξ δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῷ ν' ἀναχωρήσῃ μετὰ τοῦ Δουκὸς Βικεντίου ὅστις ἐπεθύμει νὰ τὸν λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Μαντούαν, φοβούμενος μήπως ἡ ἀδίκως αὐτῇ τιμωρηθεῖσα μεγαλοφυΐα γράψῃ τι κατ' αὐτοῦ, καὶ τῆς οἰκογενείας του καὶ οὕτω ἀμαυρώσῃ διὰ παντός τὸ λαμπρὸν ὄνομα τοῦ οἴκου του. Πλὴν ὁ λόγος τῆς τιμῆς τοῦ Δουκὸς τῆς Μαντούας ὅτι θέλει τὸν ἔχει πάντοτε πλησίον του καὶ ὑπόσχεται ὅτι δὲν θέλει γράψῃ τι κατὰ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ οἴκου δι' ἑστέ, ἐπεισαν τὸν Ἀλφόνσον καὶ ὁ Τάσος μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνεχώρησε τῆς Φερράρας διὰ Μαντούαν, ὅπου ἡ εὐμένεια καὶ αἱ πολλαὶ τιμαὶ καὶ περιποιήσεις δι' ὧν ἐκεῖ τὸν ἐπλήρωσαν ἔσχον τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ πνεύματός του.

Βιογράφοι τινες διατείνονται ὅτι ἡ παρφοσύνη τοῦ Τάσσου ἦτο περιοδική, καὶ ὅτι, ὁ Δουξ δὲν τὸν ἐκράτησε τόσα ἔτη καθειργμένον, διὰ τὰ αἰτία τῆς ζυλοτυπίας του· τοῦτο δὲν εἶναι γνωστόν, εἶναι βέβαιον ὅμως ὅτι ἡ διαγωγὴ αὐτῆ τοῦ Ἀλφόνσου ἦτο ἀναξία του· ἀντὶ νὰ φυλακίσῃ, ὤφειλεν εἰς τὴν δυστυχῆ εὐαισθησίαν τοῦ ποιητοῦ νὰ παράσχῃ ξενίαν ἀξίαν ἀμφοτέρων, ἐνῶ ὅπως ἐγένετο ὁ ποιητὴς ἀνηψώθη πολὺ ἄνω τοῦ ἡγεμόνος μὴ καταδεχθεὶς νὰ ἐκδικηθῇ διὰ σατυρῶν, τὰς ὁποίας πάντες ἐπερίμενον, καὶ τοῦτο οὐχὶ διότι εἶχεν ἐξεντληθῆ ὁ ποιητικὸς τοῦ οἴστρου, ἀλλ' ἕνεκα μεγαλοφροσύνης, αἰωνίου ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης ἣν ἔτρεφε πρὸς τὸν Ἀλφόνσον, ὃν ἐνέμιξε ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πόσον κακῶς τὸν μετεχειρίσθησαν ἐν τῇ φυλακῇ.

Οἱ στίχοι οἱ ἀναγινωσκόμενοι εἰς τοὺς τοίχους τῆς φυλακῆς του, ἡ ἐν αὐτῇ ἐπιδιόρθωσις τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ πλείστα ἄσματα ἃ ἐξελθὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἔφερε, μαρτυροῦν τὴν ὑγιᾶ κατάστασιν τοῦ πνεύματός του, ἡ δὲ ζωηρὰ ἀγάπη καὶ ἐνθουσιασμοὶ ἦν ἔτρεφε πρὸς τὴν Λουκρητίαν καὶ Λεονώραν, μετ' ἀπαραιμίλλου ἐνθουσια-

σμοῦ, ἐκτυλίσσονται, εἰς τὰς ἀρμονικὰς στρόφους τὰς ὁποίας δι' ἀμφοτέρας ἔγραψεν, αὗται ὅμως ὀλοτελῶς ἐλησημόνησαν ἐν τῇ δυστυχίᾳ του τὸν ποιητὴν των.

Ἐν Μαντούᾳ, ὅπου φιλεφρονεστάτης ἔτυχεν ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῆς οἰκογενείας του, ἐτελείωσε καὶ ἐπεδιόρθωσε τὸ ποίημα *Floridante* ὃν εἶχεν ἀφίσει ἀτελὲς ὁ πατήρ του, ἀπεπεράτωσε τὴν τραγωδίαν τοῦ *Torrismondo* ἣν εἶχεν ἀρχίσει πρὸ τῆς αἰχμαλωσίας του, εἰς Φερράραν καὶ ἦν εὐγνωμονῶν ἀφιέρωσε εἰς τὸν Δουκᾶ Βικέντιον Γονζάγαν τῆς Μαντούας καὶ κατόρθωσε νὰ φέρῃ εἰς φῶς, τὴν λαμπρὰν του ἐποποιεῖαν τῆς Ἀπελευθερωθείσης Ἱερουσαλήμ, ὅπως τελειωμένην καὶ ἐνδεδυμένην ὅλας τὰς λαμπρότητάς της. Τὸ ἀριστούργημα τοῦτο κατενθουσίασε τοὺς Ἰταλοὺς καὶ πολλοὶ ἡγεμόνες ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ ἀναδειχθῶσι προστάται τοῦ δυστυχιοῦς καὶ μεγάλου ἀνδρός, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλφόνσος μετανοῶν διὰ τὴν πρώτην του διαγωγὴν, προσέφερε διὰ κατοικίαν εἰς τὸν Τάσσον ὅποιον ἤθελε τῶν λαμπρῶν ἀνακτόρων του, ἀλλ' οὗτος γνωρίζας ἤδη πόσον πικρὰ εἶναι ἡ φιλία τῶν ἡγεμόνων, δὲν ἐδέχθη τὴν προστασίαν ἀνθρώπου, ὅστις ἐν τῇ τυφλῇ ἀλαζονείᾳ καὶ μωρᾷ ὑπερηφανεῖᾳ του, μυριότροπως τὸν ἐβασάνισε.

Τὸ ἐγκλημα τοῦ ἡγεμόνος τούτου ὑπῆρξε τὸ νὰ θελήσῃ νὰ τιμωρήσῃ ἕνα παράφορον μὴ ἔχοντα συναίσθησιν τῆς θέσεώς του· ἀντὶ νὰ προσπαθῆσῃ νὰ θεραπεύσῃ διὰ τῆς γλυκύτητος καὶ συμπαιθείας, καρδίαν ἀδύνατον ὡς τὴν τοῦ Τουρκουάτου· ὁ Δουξ ἐφάνη πλέον θηριώδης ἢ ἡ φύσις, ὁ φίλος μετεμορφώθη εἰς ἀπειρὴ δεικτικὴν. Δικαίως ὅθεν περιέπεσαν αἱ κατάραι τῶν μεταγενεστέρων κατ' αὐτοῦ. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες εἶναι ἱεροὶ τῆς φύσεως, καὶ τῆς θείας Προνοίας. Ὁ Θεὸς ὅστις δίδει τὴν μεγαλοφυΐαν εἰς τίνος χάριν τὴν ἀνθρωπότητος δὲν τὴν χορηγεῖ ὡς παίγνιον τῶν ἰδιοτροπιῶν τῶν ἡγεμόνων ἀλλ' ὡς παρακαταθήκην δι' ἣν ὠφεῖλον νὰ ἀπαλογηθοῦν εἰς τοὺς μετεγενεστέρους.

Τὸ νοσῶδες κλίμα τῆς Μαντούας, ἐβλάψεν ὀλίγον τὴν ὑγίαν του. Νέοι φόβοι πάλιν τὸν κατέλαβον καὶ αἱ συνήθειαι ἀνη-

συχαί του κατεκάλυψαν τὸ λογικόν του, οὐδὲν ἰατρικὸν τοῦ ἔφερε βοήθειαν. Στενοχωρούμενος εἰς Μαντούαν ζητεῖ τὴν ἀδειαν τοῦ εὐγενοῦς Δουκὸς ὅπως ἀναχωρήσῃ καὶ εὐκόλως τῷ δίδεται αὕτη, παρατὸν λόγον καὶ τὰς ὑποσχέσεις ἃς εἶχε δώσει ὁ Γανζάγας, εἰς τὸν Δουκᾶ τῆς Φερράρας.

Ἀναχωρήσας τῆς Μαντούας μεταβαίνει εἰς Βέργαρον, ὅπου αἱ συγγενεῖς του καὶ ὁ λαὸς τὸν ὑποδέχονται μετὰ μεγάλης πομπῆς καὶ χαρᾶς, ἀλλ' οὐδεμίαν καὶ ἐκεῖ εὐρίσκων εὐχαρίστησιν εἰς τὰς ἐνδείξεις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης τῶν συμπολιτῶν του, ἀφίνει καὶ ταύτην τὴν πόλιν, παντοῦ ἐπιθυμῶν καὶ οὐδαμοῦ ἀποφασίζων νὰ ὑπάγῃ. Τέλος μεταβαίνει εἰς Ῥώμην ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἀποκαταστῆ ἐκεῖ, ἀλλὰ μὴ τυγῶν ὧν ἠλπίζε περιποιήσεων μεταβαίνει εἰς Νεάπολιν καὶ ἐκεῖ βαρυνθεὶς ἐπανερχεται πάλιν εἰς Ῥώμην καὶ μὴ εὐρίσκων οὔτε εἰς τὴν μίαν οὔτε εἰς τὴν ἄλλην ἀνάπαυσιν, περιπλανᾶτο ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην τῶν δύο τούτων πόλεων, ἀλάστων τούτέστι κάθε στιγμὴν κατοικίαν, καὶ σκέψιν, χωρὶς νὰ εὐρίσκῃ πουθενὰ τὴν γαλήνην ἐκείνην τῆς ψυχῆς ἣς προσθάνετο τὴν ἀνάγκην, καὶ ἦν ἡ ἀσθενὴς φαντασία του δὲν τὸ ἐπέτρεπε ν' ἀπολαύσῃ. Αἱ ἰδιοτροπίαί του ἀπέριπτον τὰς φιλοφροσύνας τῶν φίλων καὶ τὰ παράπονά του ἠνόητον ἀδιακόπως τὴν ἀγάπην των. Ἡ πενία του ἦν μεγίστη καὶ μολοντοῦτο ἀπεποιεῖτο τὰ δῶρα ἃ τοῦ προσέφερον.

Ἐν τινι τῶν ταξιδιῶν του εἰς Νεάπολιν ὁ ἡγεμὼν *de Conca*, ἐνθερμος λάτρης τῶν προτερημάτων καὶ ποιημάτων του, τῷ προσέφερε φιλοξενίαν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του, τὴν ὁποίαν ὁ Τάσος ἐδέχθη μετὰ τῆς συνήθους εὐκολίας του, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὴν ἀπέριψε, βαρυνθεὶς τὰς αὐλὰς καὶ ἐπιθυμίας τὴν ἀνεξαρτησίαν του, καὶ διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς, ἐκλέγει ὡς κατοικίαν του τὴν Μονὴν τοῦ *Monte Oliveto* καὶ ἐκεῖ ἠκολούθει τακτικὴν διαίταν χάριν τῆς ὑγείας του, πλὴν πώποτε δὲν τὸν ἐγκατέλειπον αἱ βράσανοί του, μελαγχολικὸς πάντοτε κατελαμβάνετο κάποτε ἀπὸ ἐξάψεις αἰτινες τῷ ἐπέφερον νέον εἶδος ἀσθενείας.

Εἰς τὰς ἐξάψεις ταύτας, ὡς μᾶς διαηγείται ὁ φίλος καὶ βιογράφος του Μάνσος ἐνόμιζε ὅτι τῷ παρουσιάζοντο καὶ συνωμύλου μετ' αὐτοῦ πνεύματα δαμόνια, φανερόντα εἰς αὐτὸν μυστηριώδεις ἀποκαλύψεις.

Ἡ βράσανος αὕτη ἐπαναλαμβανόμενη συχνάκις ἐξήντηλει ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰς δυνάμεις του οὐδεμίαν δὲ ἠθικὴν βοήθειαν καὶ εἰρηνικὴν τέρψιν ἀπολαύων ἐπὶ τοῦ *Monte Oliveto*, ἀφίνει ἀνευ λύπης τὴν Νεάπολιν καὶ ἀπέρχεται πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπου ὁ ὄχι τόσον φιλόμουσος βασιλεὺς τότε Πάππας Σίξτος ὁ πέμπτος, τοῦ ἀπέδωκε πολλὰς τιμὰς ἡ γενναία αὕτη ὑποδοχὴ ἐξεδηλώθη ὑπὸ τοῦ Τάσσου μετὰ πολλῆς εὐγνωμοσύνης ἐν ὧδαίς ἐπὶ τούτῳ ποιηθεῖσαι.

Τυγῶν τότε, ἐν Ῥώμῃ ὁ Δουξ τῆς Τοσκάνας καὶ θεωρῶν δόξαν του νὰ προσελκύσῃ εἰς τὴν αὐλήν του τὸν θαυμαστόν τοῦτον ἄνδρα, ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ὡς τιμὴν τοῦτο, ἀλλ' ἀρνήθέντος τούτου, κατορθῶναι νὰ τὸν πείσῃ διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Πάππα, καὶ ἀναχωρεῖ μετ' αὐτοῦ διὰ Τοσκάναν περὶ τὸ 1590.

Ἀλλ' ὁ θαυμασμὸς καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ὁποίων καθημερινῶς ἐβλεπε θερμώτατα δειγμάτων, εἰς τὴν ἐξοδὸν αὐτὴν τῆς Φλωρεντίας, τῷ ἀνεμίμητον παλαιᾷ ἐποχᾶς δόξης καὶ εὐτυχίας, καὶ τὰς πικρίας ὅσας ὑπέστη εἰς τὴν αὐλήν τῆς Φερράρας. Τὰ πάντα φοβούμενος, ἀφ' ὅτου ἠνόησε ὅτι, καὶ τὰ ὄντα ἐκεῖνα τὰ ὁποία τίς ἀγαπᾷ δύνανται νὰ τὸν δολιεύονται καὶ νὰ περιπαίξωσι τὴν εὐαισθησίαν του, ἀπέρχεται καὶ τῆς αὐλῆς τῆς Φλωρεντίας.

Ἐπισκέπτεται καὶ πάλιν τὴν Νεάπολιν, μένων δὲ εἰς τὸν οἶκον τοῦ φίλου του Μαρκησίου *Marsou* δὲ *Bilala* τοῦ ὁποίου ἡ φιλοξενία ἦτο μοναδική, σχεδὸν ἰατρική καὶ ἀπηλλάχθη διὰ τῶν γενναίων περιποιήσεων καὶ θυσιῶν τοῦ ἀγαπητοῦ του φίλου, τῆς μαστιχοῦσης αὐτὸν μελαγχολίας. Ἡ ἀπομόνωσις καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ Μάνσου νὰ τῷ φαίνεται πάντοτε εὐάρεστος ἐστέφθησαν δι' ἐπιτυχίας, ὁ Μάνσος πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἐπανελευθέρσεως ὑγείας του, διηγείται τὸ ἐξῆς ἀνεκδοτόν, ἐν ᾧ ἀληθῶς καταδεικνύεται ἡ καλὴ κατάστασις τοῦ πνεύματός του, ἡ ἐπά-

νοδος τοῦ λογικοῦ καὶ ἡ λεπτή κρίσις τοῦ Τάσσου, ἥτις ἦτον ἐν τῶν διακρινόντων αὐτῶν προτερημάτων.

Ἦσαν τότε, λέγει εἰς ἐξοχικὴν τινα οἰκίαν του, πλησίον τῆς θαλάσσης, ὅτε ἡμέραν τινα σφοδρότατης θυέλης, παρεστάθησαν μάρτυρες φρικτοῦ ναυαγίου παρά τὰς ἀκτὰς. Μεταξὺ τῶν παρεστώτων, ἐξέφρασε τις τὴν ἐκπληξίν του, διὰ τὸ θράσος τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, αἵτινες χάριν μηδαμινῶν συμφορῶντων, ἀψηφῶν τὴν μακίαν τῶν κυμάτων ἐπὶ εὐθράστων ξύλων. Τοῦτο εἶναι ἀληθές, λέγει ὁ Τάσσος, ἐν τούτοις οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ τῆς κλίνης των ἢ ἐν τῇ ἀβύσσῳ χωρὶς ποσῶς νὰ ταράσσηται ὁ ὕπνος των ἐπ' αὐτῆς· ὁ θάνατος εἶναι παντοῦ, καὶ τὸν ἀπαντᾷ τις ἐκεῖ ὅπου δὲν τὸν ὑποθέτει.

Κατὰ τὸν χρόνον τούτον καθ' ὃν εὐρίσκετο παρά τῷ Μάνσῳ ἐπεχείρησε νὰ μεταριθμῆσῃ καὶ ἐπιδιορθώσῃ τὴν λαμπρὰν ἐποποιεῖαν του, συμμορφούμενος μετὰ τὰς κρίσεις τὰς περὶ αὐτῆς δημοσιευθείσας, καὶ δημοσιεύει τὴν Ἀπελευθερωθεῖσαν Ἱερουσαλήμ μετὰ πολλὰς μεταβολὰς καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον: *Κατακτηθεῖσα Ἱερουσαλήμ*, δὲν ἔτυχε ὅμως τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῶν ἐγκωμίων τῆς Ἀπελ. Ἱερουσαλήμ, ἥτις ἦτο ἔργον προτοτύπου καὶ ἀνεξαρτήτου μεγαλοφυΐας ἐνῶν αὐτῇ περιεσφιγμένο καὶ ἀσχημίζετο εἰς τὰ τυπικὰ καὶ στενὰ ἐνδύματα τῶν κανόνων τῆς ἐπιστήμης τῶν ὀπίσθιων ἢ μέχρι κεραίας τήρησις ἢ ἔλλειψις μόνον τοὺς κοινούς νόμους ἐκφοβίζει, ἢ μεγαλόνοια ὅμως, διεπομένη ὑπὸ ἰδίων ἐκαστη δαιμόνιον, διασπᾷ ἐκάστοτε τὰς ἀλύσεις δι' ὧν ὁ ἀξιοδίκαιος πιθηκισμός, ὁ κακῶς ἐννοούμενος σεβασμός, καὶ ἡ δεισιδαίμων μικρόνοια περισφύγκει τὰ κοινὰ πνεύματα, καὶ ἀνυψοῦται ἐπὶ λαμπρῶν πτερύγων καὶ μετὰ καταπληκτικῆς λάμπειως ἐν ἰδίᾳ τινι ἄρμονικῇ συνοχῇ καὶ γλυκυθύμῳ μεγαλοπρεπείᾳ ὡς θεῖος τις φάρος ὁδηγῶν τοὺς θνητοὺς πρὸς κατάληψιν ὑψηλῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλ. Θ'.)

Β'.

Τίς δύναται νὰ δώσῃ τὸν ὄρισμόν τῆς γυναικός; Ὁ δυνάμενος τετραγωνίσει τὸν κύκλον. Τί ἐστὶ λοιπὸν γυνή; Ὅν ἀκατανόητον. — Γυνή ἐστίν, ἀπεκρίθη τις τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας ἐρωτώμενος περὶ αὐτῆς, κεκρυμμένος τῆς φιλίας ἐχθρός, πόνος ὀδυνηρός, κακὴν ἀναγκαῖον, πειρασμὸς φυσικός, κίνδυνος οἰκιακός, ζημία τερπνή. Ὁ πατὴρ οὗτος τῆς ἐκκλησίας ἦτο κάπως ἐπιεικέστερος τοῦ γνωστοῦ ἐκείνου φιλοσόφου Σεκούνδου, τοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐρωτηθέντος. — Εἶν' εὐκολώτερον, λέγει ὁ περίφημος τῆς Ἀγγλίας ποιητῆς Μίλτων, νὰ κυβερνήσῃ τις βασιλείον ἢ μίαν γυναῖκα. Ἀλλὰ προτοῦ προχωρήσωμεν ἐξετάζοντες τὴν γυναῖκα, ἴδωμεν αὐτὴν ἐκ τῆς γεννήσεώς της. Καὶ ἀμέσως βλέπομεν τὴν Εὐάν εὐαπάτητον, πλὴν δυσανασχετοῦσα διὰ τὴν μὴ πλάνην τοῦ Ἀδάμ καὶ δολίως ἐξαπατῶσαν αὐτόν, ἵνα καὶ οὗτος ἐκδιωχθῇ τοῦ παραδείσου. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπραξε οὕτω διὰ τὸν ὑπερβάλλοντα πρὸς αὐτὸν ἔρωτα, ἵνα καὶ ἐκτός τοῦ παραδείσου ὦσιν ὁμοῦ· πλὴν τοῦτο εἶναι ἀδικαιολόγητον, διότι οὐδέποτε ἀνὴρ ἐξαπατᾷ τὸν φίλον του, ἵνα ὅ,τι πάθῃ οὗτος, πάθῃ καὶ ἐκεῖνος.

Γεννᾶται θυγάτηρ ἐν τῷ οἴκῳ; Ἀμέσως βλέπομεν τὸν πατέρα κατηφῆ καὶ τὴν κεφαλὴν του κάτω τεινούσαν. Συλλογίζεται ὁ τάλας ὅτι μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ τέκνου του, ὑπέγραψε συναλλαγματικὴν, πληρωτέαν μετὰ δεκαπενταετίαν ἢ καὶ πλέον· συλλογίζεται τὴν ἀποκατάστασιν, τὴν προῖκα. Γεννᾶται ἄρρεν; Χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, φαιδρότης καὶ διασκεδάσις γίνεται ὁ διάδοχος τοῦ πατρικοῦ ὀνόματος μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ πρὸ τούτου. Αὐξάνει τό τε θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν, καὶ τὸ θῆλυ ἀπὸ τοῦ δεκάτου τρίτου ἔτους θηρεύει ἐραστήν, καὶ ἀμέσως αἱ μέριμναι τῶν γονέων ἵνα μὴ ἀποπλανηθῇ, ἐν ᾧ τὸ

ἄρρεν ἡρεμῆ κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην. Ἡ κόρη αὐξάνει καὶ σποράδην τρέχουσιν οἱ μνηστῆρες καὶ ἕκαστος ζητεῖ πλεσιτέραν προῖκα, θέτοντες ταύτην εἰς πληστηριασμόν, αὐξάνων ἕκαστος αὐτὴν κατὰ δεκάδας τινὰς χιλιάδων δραχμῶν. Οἱ γονεῖς δυσανασχετοῦσι καὶ ἡ μήτηρ τρέχει μετὰ τῆς θυγατρὸς της εἰς τὰς συναστροφὰς καὶ χοροῦς, ἐπιδεικνύουσα αὐτὴν εἰς τοὺς Ἀδωνιδὰς καὶ λαμβάνουσα οὕτω τὸ ἀπρεπέστερον τῶν ἐπιθέτων. Οἱ σκύλακες συνωθοῦνται περὶ αὐτῆς, ἥτις μειδιᾷ πρὸς τὸν μὲν, προσβλέπει τὸν δέ, χαριεντίζεται πρὸς τὸν τρίτον, προσπαθοῦσα νὰ προσελκύσῃ τινὰ, πλὴν πάντων οὗτοι ἀποκρίνονται: ἀὲν τῇ παλάμῃ καὶ οὕτω βοήσωμεν. Ὁ υἱὸς δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν, φθειρεῖ τὰς καλεῖσθαι τῆς ζωῆς του ἡμέρας εἰς τὰς μελέτας, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας, τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Πλούταρχον, τὸν Βιοργίλιον καὶ τὸν Ὀμηρον, τὴν παθολογίαν ἢ τοὺς κώδικας. Τέλος ἡ νεανίς ὑπανδρεύεται καὶ ὁ νεανίας εἰς νέας ὑπέκειε βασιάνους. Χθὲς ἐφρόντιζε περὶ τῶν σπουδῶν του, σήμερον περὶ τῆς διατροφῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς γυναικός του. Νυχθημερὸν τρέχει, ἐργάζεται, διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς πολλὰς τῆς οἰκογενείας του δαπάνας. Καὶ σήμερον, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶδε τὸ ἐν εἰς τινα φίλῃν της, ἐπιθυμεῖ τοῦτο καὶ αὐτῇ, αἴριον τὸ ἄλλο καὶ οὕτω καθεξῆς. Τοιαύτη ἡ γυνή.

Πλὴν πόσον ὑψηλὰ πρέπει τις νὰ θέσῃ τὴν γυναῖκα, ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι αὐτὴ μέλλει νὰ παραγάγῃ καρποὺς ὁμοίους αὐτῆς. Ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι θέλει δώσει βραχίονας εἰς τὴν πατρίδα, ἐτοιμῶς ἵνα τὴν ὑπερασπίσῃ καὶ μητέρας ἄλλας, ἵνα πληθύνῃσι τὸ κράτος! Πόσον ἡ γυνὴ καλλῶναι τὴν ζωὴν τοῦ ἀνδρός!

Ehret die Frauen sie flehten und webenhimmlische Rosen in's irdische Leben, λέγει ὁ Σίλλερ, ἀν δὲν ἀπατώμεθα. Τουτέστι: τιμᾶτε τὰς γυναῖκας, αἵτινες πλέκουν καὶ ὑφαίνουν οὐράνια δῶρα ἐπὶ τῆς γῆνης ζωῆς. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ν' ἀδικήσωμεν καὶ τὸν ἡμέτερον Εὐρυνπίδην, εἰπόντα:

... ἔχρη γὰρ ἄλλοθεν ποθεν βροτοῦς παιδάς τεκνοῦσθαι, θῆλυ δ' οὐκ εἶναι γένος· χ' οὕτως ἂν οὐκ ἦν οὐδὲν τοῖς ἀνθρώποις κακόν.

Πόσον ὑπομονητικὴ εἶναι ἡ γυνὴ κρατούσα ἐννεα μῆνας τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς! Πόσον ὑποφέρει τίκτουςα! Πόσον ὠραία εἶναι ἡ λακωνικωτάτη τῆς Λακαϊδεμονίας Γωργοῦς ἀπάντησις ἀμῶναι γὰρ τίκτομεν ἄνδρας! » Αἱ γυναῖκες καλλωπίζουσι τὰς οἰκίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων καὶ τυράννων. — Αὐτὴ χωρὶς γυναικῶν, λέγει Φραγκίσκος ὁ Α' βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, εἶναι ὡς ἀνοιξις ἄνευ βόδων, καὶ ἔτος ἄνευ ἀνοιξέως. Ὅσον ὠραία εἶναι γυνή, τοσούτον ἔχει ἄστατον τὴν καρδίαν. — Ἡ ψυχὴ τῆς γυναικός, λέγει ὁ δαιμόνιος Βύρων, εἶναι τεμάχιον οὐρανοῦ, τὸ ὅποιον μεταβάλλεται νύκτα καὶ ἡμέραν. Ὁ δὲ μέγας Ναπολέων λέγει περὶ τῆς γυναικείας ὠραιότητος καὶ ἀγαθότητος — ἡ ὠραία γυνὴ ἀρέσκει εἰς τὰ ὄμματα, ἡ δ' ἀγαθὴ εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἡ μὲν ἐστὶ λίθος πολύτιμος, ἡ δὲ ἀκέραιος θησαυρός.

Πλείστοι ἐγράψαν περὶ γυναικός, ἐκ τούτων δ' οἱ πλείονες κατ' αὐτῆς, μὴ συλλογιζόμενοι ὅτι ἐγράφων κατὰ πλάσματος ἀδύνατον, καὶ τὸν ἀδύνατον οὐδεὶς πρέπει νὰ παραγκωνίξῃ. Ναί, ἡ γυνὴ εἶναι ὄν ἀδύνατον, ἀλλ' ἔχει καὶ πολλὰς τὰς ἐξαίρεσις, διότι καὶ πλείσταί γυναῖκες ἀνεδείχθησαν. Μὴ δὲν ὀφείλομεν νὰ θέσωμεν εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν ἀναδειχθειῶν γυναικῶν τὴν ἐταίραν Λέαιναν, ἥτις καίτοι βασιανίζομένη διὰ μυρίων βασιάνων, ἵνα μὴ προδώσῃ τοὺς συναμώτας αὐτῆς, κατέκοψε διὰ τῶν ὀδόντων τὴν γλῶσσαν αὐτῆς. Πόσαι γυναῖκες δὲν ἐδόξασαν τὸν Ἄρην! Ἡ Βουβουλίνα καὶ ἡ Τζαβέλενα, δὲν εἶναι δύο τῶν πρωτίστων μαρτύρων τοῦ τῆς παλιγγενεσίας ἱεροῦ τῆς ἡμετέρας πατρίδος ἀγῶνος! Ἡ Ἰωάννα δ' Ἄρκυ ζῶσα δὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν πυρᾶν καὶ ἡ Μαρία Στουάρτ, ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Μαρία Ἀντωνιέττα δὲν ἐκαρῶτο μίθησαν! Ἀλλὰ καὶ πόσαι τὰ γραμματα δὲν ἐκαλλιέργησαν καὶ τὴν ποίησιν! Ἡ Σαπφῶ μὴ δὲν ἦτο εἰς τῶν καλειτέρων τῆς ἀρχαιότητος ποιητῶν καὶ ἡ Κόρινθα δὲν ἐνίκησε τὸν Πίνδαρον εἰς τοὺς ποιητικὸς ἀγῶνας; Ἡ Στάελ καὶ ἡ Κοττίνη, δὲν μᾶς ἀφῆκαν τὰ καλλίτερα τῶν μυθιστορημάτων; Ἡ Σάνδ καὶ ἡ Ἰστρία δὲν συγκαταλέγονται μετὰ τῶν καλειτέρων συγγραφέων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν;

Μετὰ τὴν λειτουργίαν, τὰς ἀφῆκε, πορευόμενος εἰς τοῦ Βικεντίου, τοῦ ἀνεψίου τοῦ Μαθουρίνου. Ἐκεῖ ἀνεμος δεινῶν ἔπνεε πάντοτε. Ὁ δυστυχῆς πτωχὸς παῖς ἐκληρώθη στρατεύσιμος, καὶ ὄφειλε ν' ἀπέλθῃ διὰ τὸ στρατόπεδον. Ἀπηπίζετο, συλλογιζόμενος ὅτι ἀφῆνε τὸν Μαθουρίνον ἀνευ βιωτικῶν μέσων.

— Παρηγορήθητι, τῷ ἔλεγεν ὁ κ. Βαλμώντ. Ἐγὼ ἀναδέχομαι νὰ σὲ ἀντικαταστήσω δι' ἄλλου, καὶ περιπλέον σὲ διορίζω κηπουρὸν τῆς ἐπαύλεως καὶ σοὶ δίδω οἰκίσκον πρὸς κατοικίαν τοῦ θείου σου. Τὸ οἶκημα τοῦτο κεῖται πρὸς μεσημβρίαν, καὶ εἶναι ὅλον προσήλιον.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἰσῆλθεν ὁ ἀββᾶς Διδιὲ μετὰ τῆς Φαννῆς καὶ τῆς θαγατρὸς αὐτῆς.

Ὁ κ. Βαλμώντ ἐκρύβη καθ' ὀλοκληρίαν ὅπισθεν δοκοῦ ἐξεχούσης ὀλίγον, ἡ δὲ νεᾶνις μὴ βλέπουσα αὐτόν, εἶπεν εἰς τὸν χωρικόν.

— Ἡσθάνθημεν σήμερον τὴν πρῶϊαν τὸ πρῶτον ψῦχος καὶ σοὶ φέρω ἐν ἐπανωφόριον.

— Καὶ ἐγὼ, προσέθηκεν ἡ μικρά, παρυσιάζουσα αὐτῷ μικρὸν κλωβίον, οὗ ἡ βράσις ἦτο ἐξ ἐρυθροξύλου, αἱ δὲ κικλίδες ἐκ στίλθοντος ὀρειγάλκου, ἐμπεριέχον δύο ὑπολαΐδας, σοὶ δίδω τὰ πτηνὰ ταῦτα, τὰ ὅποια ὁ πατὴρ μοι ἠγόρασεν εἰς τὴν πόλιν. Θά διασκαδάσῃσι τὸν Μαθουρίνον διὰ τοῦ κελადήματός των.

Ὁ Βικέντιος ἔχυνε δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ὁ κ. Βαλμώντ προχωρῶν τότε, κῆχαρίστησε τὴν ἀνεψιάν του, ἡσπᾶσθη τὴν Ἀδελίνην, καὶ ἐσφιγῆε τὴν χεῖρα τοῦ ἀββᾶ.

— Σᾶς συλλαμβάνω ἐπ' αὐτοφόρῳ ! εἶπεν οὗτος, οὐδὲν ἐλάττωμα, ὅσον ἐρριζωμένον καὶ ἂν ἦναι, δὲν κατανικάται ὑπὸ καλῆς καρδίας.

— Ἀλλὰ παντάπασιν, ἐπανέλαβε μετὰ πονηρίας ὁ οἰκοδεσπότης τῆς Ἀρβώνης. Οὐδόλωσ ἐδιωρθώθη. Ἀληθῶς πράττω ἤδη μικρὸν καλόν, ὑπερπρότερον δὲν ἔπραττον, ἀλλὰ πράττω τοῦτο ἐξ ὑπερβολικοῦ ἐγωΐσμου, διότι τοῦτο μοὶ προ-

ξενεῖ εὐχαρίστησιν, ἦν οὐδέποτε ἡσθάνθη.

Α. Ι. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

ΜΥΘΟΣ

ΠΑΙΔΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΗ.

Ἔνα παιδάκι μιά χαρὰ ὅπως εἶν' ὅλα τὰ μικρά
'ς τὸ χεῖρι του τὸ παχουλὸν ἐκράτει κάτι τι καλὸν
ἔν γλύκισμα ἐκράτει ὀρεκτικὸν κομμάτι.

Πλησίον του μικρὰ γαλῆ ἐκάθητο σιωπηλῆ
καὶ ἔλειχε μὲ στεναγμὸν τὰ στήθη της καὶ τὸν λαίμυρον
λευκώτατα τὸ χρῶμα ὡς ὅλον της τὸ σῶμα.

Ἐν ᾧ ἐμάσσα τὸ μικρὸν ἔκαμον κρότον ἐλαφρὸν
τὰ χεῖλη του τὰ ῥοδιὰ καὶ ἡ γαλῆ ἐξαίφνης, νά,
ἀκίνητος προσέχει καὶ πρὸς τὸ βρέφος τρέχει.

Ἐκεῖνο μὲ χαρὰν πολλὴν κῶπτει, θεωπεύει τὴν γαλῆν
κόπτει, τῆς δίδει καὶ αὐτὴ τρώγει καὶ πάλιν τοῦ ζητεῖ
καὶ μὲ χαρὰν μεγάλην τῆς μεταδίδει πάλιν.

Κ' ἐν ὄσῳ εἶχε νὰ ζητῆ τὸ ἡκολούθει καὶ αὐτὴ
κ' ἔτρεχ' ἐδῶ κ' ἔτρεχ' ἐκεῖ ἀλλὰ ὡς εἶδεν ἡ κακὴ
πῶς γλύκισμα δὲν ἔχει τρέχει κ' ἀκόμη τρέχει.

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ